

Mahjas Weefis

Mahjas Weefis ar peefitumeem maſſa:

Ar peefuhtifchanu eefſchjeme:	Rigā sanemot:	Ar peefuhtifchanu ahrſjeme:
Par gadu 3 rbl. — lap.	Par gadu 2 rbl. — lap.	Par gadu 3 rbl. 60 lap.
1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.	1/2 gadu 1 rbl. — lap.	1/2 gadu 2 rbl. — lap.
1/4 gadu 1 rbl. — lap.	1/4 gadu — 60 lap.	1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Politifks un literarifks laikraksts.

45. gada gabjums.

Redakcija un ekspedizija atrodas Rigā,

Ernsta Plates tipo-litografijā, burtu lekturē un foto-litografijā pēe Petera bārn.

Stubinajumi maſſa:

10 lap. par weenas flejas smaltu rakstu rindinu, preeſchpuse 30 lap.

Apſteļējumi un Mahjas Weefi un stubinajumi suhtami un ſchabdu adreſti: Bz skeneſanija rasern Maanc Biacucn, r. Para. (Mahj. Weefa eſped. Rigā.)

Mahjas Weefis iſnahk weenreif nedetā, treſchdeenās. — Ar katru numuru iſnahk literarifks peellkums un katru mehneſi ſemkopibas peellkums.

Roſaſijumi manuſkriptu eefuhtitajeem:

Manuſkriptu eefuhtitajeem japaſino rebotiſot wimu iſtee wobri un adreſes. Manuſkriptu preſuhtot ſoſeſereſi ar honoraru wery jūms. Honorari iſnemami arwocn toni gada ſeturſim, kuz rakſti noburſati waj wehloſais iſchetru nebela ſaitā pehj notepejuſiſi ſeturſim. un leſumā (uſ paſcha manuſkripta). Rakſti beſ ſchabdu peellkums iſts uſſahoti par tobeem, par ſurem honoraru nam maſſajamā. Rakſi ſpini ſaitā honoraru neiſem, teel uſſtatit par tohju, taſ na honoraru atrejeſ. Reſſeſeſe manuſkriptu neteet atpaſat ſuhtiti, ſemadreſtu un ſitu rakſtu honoraru noſajamā pehj brutatām rakſtu rindinu, ſahbu pehj brutat loſurem.

N° 8.

Rigā, 23. februari

1900.

Stufmanos

jauns weikals.

(Stateeſ stubinajumoſ.)

Been. abonentu eeweħribai!

Lai nebubtu japaħtrauz ſahrtiga „Mahjas Weefa“ un „Mahjas Weefa Mehneſchraſta“ peefuhtifchana, zeen. abonenti, luri wehl nebubtu obonentu naudu ſamaſſajuſchi, teel it laiſni ludgti, dribſumā ſamaſſat, jo wifseem teem. Puri nebubtu maſſajuſchi, netifks wairis peefuhtifks „Mahjas Weefa“ 10. numurs un „Mahjas Weefa Mehneſchraſta“ 3. burtņija. „Mahjas Weefa“ un „Mehneſchraſta“ eſpedizija.

Satura: Raſomibas paſaules waſtibas. I. — Gariga un ſaigās bierdaſchanoſ antiſchichanaſ ree ſatweſcheem peħbejā garuſimem. — Krona ſemneſu ſemeſ iſpitiſchana kurſem. — No eefſchjeme: a) Wal-dibās leſas. — b) Wairijas noitumi. — c) No žitām kreewijas dufem. — No Rigas. — Grabmatu gads. — Ragneſiba. — No aħſjemem. — Teelſetu wadala. — Wbrupes (torģi). — Turgu ſinaſ. — Telegramas. — Daħadā rakſti: Alkohols un gara ſpeħja. — Sħtumi. Literarifā Beekituma: Maſais ſaidoniſ. (Turpi-najums.) — Uſ Londonu. (Beigaſ.) — Djejoſ. — Rodes apgeħbi un toħbari.

Mahfamibas paſaules waſtibas.

No Dr. K. Baloſcha.

I.

Senatnē un pat wehl widuſ laiſoſ reti ſad weena tauta bija ſameenota weenā waſti, paſchās waſtiſ bija aſlaſch ſa-mehra peħj iſplatiſuma deegun neeziga un weenas un aſaſ paſchā tautas žitiſ weba ofinainoſ ſaruſ ſawā ſarā. Tā taſ bija it ſewiſchki ſenejā Greeķijā. Slawenā ateneſchū waſtiſ ne-bija nelo leelata par ſahdu Waſtijas oprinki, ſparteeſchū waſtiſ peħj iſplatiſuma liħbſinajās treſchadai no kurſemeſ. Tlai ſijā jau laiſuſ iſžeħlās leelas waſtibas, „paſaules waſtiſ“, kaſ apneħma beſ maſ wiſu tolaiſu kulturāſ žilwe-ſeem paſchamo un no teem apſchjwoto ſemeſ daſu. Poſch-ſamaſ 5 bibeles paſaules bija babiloneſchū-aħreeſchū waſtiſ, perſu waſtiſ, Aleksandra Leelā waſtiſba, ſireſchū, Seleiħdu waſtneeku žitiſ waſtiſ un beigaſ Romaſ waſtiſ. Pret wiſaſ ſemeſ lodeſ apſchjwojamāſ daſaſ iſplatiſumu, tomeħr wiſaſ

Paſchadi rakſti.

Alkohols un gara ſpeħja.

Sawā laiķā leelu uſtraukumu ſaħeħla Ģreija iſweħgi-nojumi par to, ſahdu eepaidu uſ daħa ſpeħju daħa alkoholiſ. Ģreijſ, uſ ſaweem mehginajumeem dibinadameſ, nonahja pee gala ſpreeduma, ka nenoguruſchi muſtuki zaur alkoholu neteel ſpeħjinati, ka turpretim zaurmeħra daħbſ pee alkohola eebauidſchanaſ top maſaſ. Ja muſtuki noguruſchi, tad ne-baudā alkohola warot muſtuku ſpeħju powairot. Wet nu weħlat radāſ ſchaubas par ſcho ſleħgumu pareiſibu; tika wehl iħdariti mehginajumi un daħdſeem peħtneeeem bija gliħchi atradi ponohumi neħ Ģreijam. Aħſchoffenburgs no daſchā-ſeem iſmeħginajumeem taiſija ſleħgumu, kurſch loifam wiſ-wairat ſuwojaſ pateiſiba, ka ar nedaħdſ alkohola ir eephe-jamſ muſtuki pamudināt uſ peħdigo ſpeħtu ſaneſchānu, to taſ beſ alkohola nebubtu poſpeħjiſ. Tad nu wehl butu ja-ſpeħta, waj muſtuliſ peħj alkohola eebauidſchanaſ war titpat abri atpuħſeſ, tā beſ alkohola eebauidſuma. War jau buħt, ka alkoholiſ kara labu eepaidu, bet taſ labums nebubtu nelo iħglat weħrejamſ, tā mehginajumſ, iħſeſeſchāſi krabſni ģ ar ſurelejaſ palihħſibu wehl reiſ liħt uſleħſmot. Wet to paſchu war ari parāħt ar 10 grammeem ſekeru žukara, un ja wehl weħro, ka leelatu daħdſumu alkohola eebaudo, driħſ ween wehl ſitai nogurumſ monamſ, tad gan alkohola ſpeħjinamā weħe netaiſeſ atrāſi nelahduſ leeluſ peħritejuſ.

Wet ja eebauda nedaħdſ alkohola, tad teeſchāſ ſekas ir daſ, ka ſirdſ daħbiba teel uſmudināta un iħſin uſ rinoſchāna paħtrināta. Noteel aħdas iħſo žo trauzini paplaſchinaſchona un iħbſ ar to wiſa trau-zinu ſiſtema daħun leelatu ſaħeħiſgreeſumu. No tam tad etas diwejadāſ daħiſtaſ ſekas, weenohrt preeſch ķermena ſiſtuma un otrahrt preeſch ſirdſ daħbibaſ. Preeſch ſiſtuma iħſurelejaſ naw nelahduſ labumſ, tad aħdas aħrejee trau-zini teel ofinim paħpildi. Zaur to ſuhd eeweħrojāmſ dau-ſumſ ſiſtuma, jo ķermena wiſuſi noſuwuſchāſ ofināſ atdeſeſ-ſi atħſinātāſ atgreeſchāſ atpaſat ķermena eefſcheenē. Peħj

Pirmās gildes tirgona un dſunta goda pilſona

J. W. Guffewa

wiſleelakā Ģreewijas Ģakuna tabakas fabrika Rigā,

(firma dibināta 1852. gadā).

peedahwā ſawuſ iſſtrahdaĵumſ, ka:

greeſto Ģakunu ſem etiketes „kugis Nr. 8.“ un Schwizentu ſem etiketes „jachtneekſ“

ar teigamu patihlamu ģmarſchū, no wiſlabatāſ ſwaigaſ 1899. gada raſchojuma tabakas un liħbſi god. iħmeħtajuſ paħſeezināteſ no iħchāſ fabrikāſ iſtrahdaĵumu augſtā labuma.

Turhahrt augſchminētā fabrika liħbſi, lai iſſargatu god. piħjejuſ no žitu ſabritantu maħweħrtigeem paſaħdarinajumeem, ſahbi ſenat-ſarāħdijūſcheeſ, peħſtot greeſt weħribu ne ſitai uſ etiletem: „kugis Nr. 8.“ un „jachtneekſ.“ beħ it iħpaſchi uſ firmu „J. W. Guffewa, Rigā“.

ſchāſ paſaules waſtiſ bija deegun neeziga: Babels-Aħrtja apneħma warbuħt knapi 20—30,000 kwadratjuħdſeſ, Peħſija ſawā ſeebu laiķā, 5. gadu ſimteni preeſch Ģriſtuſ ſaſneħdſa jau laħdas 80,000 kwadratjuħdſeſ. Maſleel leelata wehl bija Aleksandra Leelā waſtiſba, kura ſneħdſāſ tepat pee 100,000 kwadratjuħdſem. Romeeſchū waſtiſ ſawā wiſleelakā plaſchumā, pirmā un otrā gadu ſimteni peħj Ģriſtuſ apneħma ap 120,000 kwadratjuħdſeſ ar apneħram 50—60 milj. eedſchjwotajeem. Wiſoſ ſchāſ ſenlaiſu paſaules waſtiſbaſ dibinājāſ uſ weenas ſchķirāſ jeħ tautāſ waħdibu par žitām tautām, tāſ iħira, tiħ-liħbſi tā jeħlāſ ſpeħzigāſ ſaiminu tautāſ, taſ bija wingrina-juſchāſ kara maħſiā. Romeeſchi gan wairat gadu ſimtenuſ no weetas noſpeeda un ſamina ar laħjam katru preteſtibu, bet galu galā tee paſchi atrada no kara ſlauſiſbaſ waj iħmira piħſeħtāſ dſiħwojot, to kara ſpeħſi ſaħtaħweja iħ par naudu peenemām robeſchū žitim, „barbareem“, kaſ ar laiķu tapa tit gudri, ka tee paſchi ſaħraħba waħdibu ſawāſ rotāſ. Widuſ laiķoſ jeħlāſ wiſpirmſ arabu paſaules waſtiſba, kura tomeħr peħj warāſ un ſlawoſ neſaſneħdſ Romaſ waſtiſ, ſaw gan ta peħj iſplatiſuma to paħſpeħja, iſplatiſjāſ taħtu liħdſi aħſtru-meem, eeneħma beſ maſ wiſu aħraſāſ Perſu waſtiſbaſ apga-baluſ un beħ tam wehl wiſu Seemeta-Aħriku un Spaniju. Wet Karla Martela ģobinſ pee Turāſ un Poatē aptureja 732. gadā peħj Ģriſtuſ arabu warāſ taħlatu augſchānu — ar to ſaħta eet uſ leju. Weħlat 13., 14. un 15. gadu ſim-teni jeħaſ wehl reiſ miħigaſ paſaules waſtiſbaſ, ſchoreiſ lee-lāſaſ par wiſām aħraſajām — mongoļu paſaules waſtiſ. Mongoli darija galu arabu laiķu waſtiſ, eeneħma wiſu Perſiju, Ģinu, Sibiriju, Ģreewiju, aigahja liħdſi pat ſchle-

ſiā. ſchāſ paſaules waſtiſ jau droſchi ween iſtaſſija ap 700—800,000 kwadratjuħdſeſ un naw wehl liħbſi ſchim peħj iſplatiſuma ne no weenas žitaſ waſtiſ tapuſe paħſpeħta. Dħwainā laħrtā wiſaſ toreiſejaſ Aħijaſ kulturāſ waſtiſ krita par upuri ſcheem meſchonigajeem mongoļu-tataru bareem. Pēe mongoſeem ſatris peeaħdſiſ wiħreetiſ bija reiſe ſarewiſ — widuſ laiķu kulturāſ waſtiſ turpretim bija wiſzaur no-tiſuſe ſingra ſareiwju atſchķirchāna, ſareiwju ſchķirāſ iħſel-ſchānāſ, taſ jau nelahdi newareja atſweħrti weſelaſ tautāſ kara ſpeħju. Wet mongoſi uſbera tomeħſchi, tee neprata waħ-dibu par eekarotām ſemem uſtija, to paſaules waſtiſ ſaħla ſaħbōiteeſ, tiħliħdſi ka warenee waħdneeki, kaſ to dibināja, ne-mita wairis ſarā dſiħwojeme. To meħr Aħijaſ waſtiſ mon-goli-tatari wehl liħdſi ſcho baltu deenu dewuſchi waħdneekuſ, mongoſi eekaroja un ſaħpināja ari baħato Ģndiju. 15. un 16. gaduſimteni eeguwa leelu ſwaru turku waſtiſ, tāſ iſpla-tijumſ ſneħdſāſ uſ 80,000 kwadratjuħdſem un ta uſ laħdu laiķu palika draudoſcha Baħara-Ģiropai, turku waſtiſ iſſteepāſ liħdſi pat Ģinei, ſultānſ Mahomedeſ II. draudeja, ka taſ Pe-tera baſiſiju Romā padariſchot par ſawu ſieģu ſtaħli. Wet weħſakee ſultani wairis maſ paħela turku waſtiſ ſwaru, ta pamaſitim ſaħta grimt. Turpretim reetumoſ jeħlāſ jauna paſaules waſtiſ — Spanija. Kad Ģſabella II. un Ģerdinānđſ Katoliſ bija nomahluſchi beħſamo mauru waſtiſ, Granadu, greeſāſ pee teem Kolumbuſ ar luħgumu, lai tam dod ſugus, ar kureem reetuma juħrā uſmeklet baħato Ģndiju. Kolumba iħſiāſ noſuħtſ bija ar Ģndijaſ baħaribam uſſaħti karu pret turkeem, atſwabinat Ģeruſalemi. Kolumbuſ, tā ſinamſ, uſ-gahja Ģndijaſ weetā Ameriku, ſpaneſchi peeſawinājāſ ſew

leelakeem dewumeem ſiſtuma ſaudejums ir tiħ ſeekſ, ka drudſcha ſiħwōſki tiħſcham rauga to ſaħneeg. Kaſ ſiħmejaſ uſ ſirdſ daħbibu, tad ta neſpeħſ zaur ķermeni dſiħt leelatu aħnu ſtraumi tiħpat aħri tā oħrat. Wet nu ſirdſ, tā jau ſwariga-laiſ organſ ķermeni, eeriħtoſa ſowadati, tai ir ſewiſchki ner-woſi noħahrtotaju aparati, zaur kureem tai eephejamſ daħſ-laħrtējaſ groſiſbaſ aħnu ſpeedeenā iſliħbſinat, ja taħdoſ paħ-groſiſbaſ raſtoſ zaur ſaut laħdu peepuħleſchānu, t. i. ſirdſi ir reſerwaſ ſpeħti, kuruſ ta uſ laħdu laiķu war iſleetot pee lawekuſi nowehreſchānoſ ofinu želā, ķermeniſ pee tam nemaſ netaitejot. Pēe daħdſeem žilwekeem taſ noteel zaur to, ka ſirdſ ſarawuſ ſiħraħi un ſpeħjģati, peħ žiteem aħtal, ka ta beeſchaki ſawelkaſ. ſchāſ paſchānoħrotſchānai, ſaprotamſ, ir ſawāſ ſinamāſ robeſchāſ, un ja ſirdſi wairat par to ja-ſtrahdā, tad eeweſchāſ tā ſawliā iħtopatiſtā (alkoholiſtā) ſirdſ paplaſchinaſchāna ar wiſām ſekam. To peeminom tiħai bliuſ, lai buħru ſaprotamāſ alkohola weizeſ uſ piħiħiſto daħ-bibu, to tagad tuwat apluħteſim.

Alkohola eepaidſ uſ dweħſeli, kureſch leelu daħdſumu alkohola eebaudoſ tiħ ſpiģiti parāħdaſ, to maſumā eebaudoſ aħrejt gāndriħſ nemaſ naw pamanamſ. Wet nu taiſni ne-leela daħdſuma alkohola weize uſ dweħſeleſ daħbibu ir ta, kaſ alkoholaſ ſarā daħdas weelam eeraħdijūſe pirmo weetu. Žit taħtu alkohola eepaida iſpeħtiſchāna zaur iſmeħgi-najumeem bija eephejama, tad to iħdarijūſi profeſoroſ Ģiāpe-linſ, kuzam ari warām pateiħteſ par wiħplaſchāſeem daħ-beem par alkohola eepaidu uſ dweħſeleſ daħbibu. Ģiāpelinſ warea ja nowehrot, ka peħj maſeem alkohola dewumeem daħba ſpeħja pamaſinājāſ. Lai to iſſinatū, wiſch eeweda weeni-neeku ſaſſaitiſchānu, taħdu ſkaitu iſmaħiſchānoſ no galwaſ, kuri ſaħaħw iħ 12 žiħpareem, loſamum mehginajumſ un laiķa ilguma nowehreſchānu. Kad eebauidja alkoholiſ, tad pee ſaſſaitiſchānoſ gara ſpeħja maſinājāſ, bet ne pee wiſeem weenadā meħrā. Kad bija jaemahjaſ no galwaſ iħ 12 žiħpareem ſaħaħwōſki ſkaiti, tad pee daħſeem eemā-ģiſchānāſ aħtrumſ pamaſinājāſ, pee daħſeem aħtal paleelinājāſ. Wet wiſaſ perſonaſ, ar kuzām iħdarija iſmeħ-ginajumſ, apgalwoja, ka driħſ peħj neleela alkohola eeba-uidjuma pee loſiſchānoſ pamonamāſ ſiħraſ atweeglinā-ſchānaſ juħtaſ. Nopraſot iſmaħiģitāſ ſkaitu rindaſ, iſ-

raħdijāſ, ka ſem alkohola eepaida runāſ aħtrumſ peenemaſ un ka ſchāſ peenemſchānāſ pamonama ari wehl tad, kad eemā-ģiſchānāſ aħtrumſ jau it ſlaħdri gaħja uſ beigam. ſchāħdā paleelinātā runāſ aħtrumā ſoſtopam piħſomōtorifko ſunģijū atweeglojumu, t. i. teel iħdariti tā ſuħliſba, laħda peemeħriga laħdam ſaħtutumam. Pēe ſaſameem mehginajumeem wiſpirmſ parāħdijāſ laſamā aħtruma paleelināſchānāſ, kura tomeħr peħj iħſa laiķa aſtaħja weetu ſlaħdri nomanamam pamaſi-na-jumam. Ta ir wiſpaħreja parāħdiba: wiſur, kur wiſpirmſ tika eeneħrotſ piħiħiſtaſ ſpeħjaſ atweeglojumſ, peħdigi eeaſ-tāſ apgeħtinajumſ.

Aħſchoffenburgſ ſchōſ iſmeħginajumſ papildiņaja pee burtliſſcheem. Wiſch uſdewa 4 burtliſſcheem par diweem laħ-geem ſtrahdot: wiſpirmſ beſ alkohola eebauidjuma un tad, kad tee bija eebauidjuſchi tiħ daħdſ greeķu wiħna, kureſch ſa-tureja laħduſ 36 grammuſ tihra alkohola. Stundaſ laiķā ſaħli to burtu daħdſumſ alkohola deenāſ pa wiſeem 8 mehgi-najumeem ne weenā paſchā reiſe nebija leelaſ, bet gan ſeptināſ reiſeſ maſaſ nēķa normalāſ deenāſ ſaħliħto burtu ſtaħt; ſarpiħa zaurmeħrā iħaiſija 8,7%. ſchee pee pra-tiſtaſ daħbibaſ peemeħrotee iſmeħginajumi ari atſpeħto beeſchāſ eerunaſ, ka laboratoriju mehginajumu panahlumſ newarot taiſni paħrejt uſ iħdeeniſchū dſiħwi.

Taħlat peħj alkohola eebauidjuma parāħdijāſ ari leelaſ paħģroſiſbaſ ideju ſaħopōſchānā. Muħſu domāſ meħdſ ja-doteeſ kopā peħj ſawa ſatura, bet alkoholiſ iħaħra ſa-jeħgumu atteeģibaſ, kuru weetā noſtaħjaſ aħrejaiſ weidſ, ſtanu weenadiba un aħſanaſ. Zaur to muħſu doma-ſchāna teel pawiſſeħa, beſ ſatura, daħſchreiſ pat beſ nelahdaſ jeħgaſ.

Lai waretu iſmeħrit uſſeħribu (perģeģijū), tad Ģrāpe-linſ gar laħdu ſchķirbu weenadā aħtrumā wiħla garam ſinamu daħdſumu waħdu; iſraħbijāſ, ka alkoholiſ eebauidjuſchee warea pareiſi ſaħaħt daħdſ maſaſ waħdu, nēķa žitaſ reiſeſ, tad tee paſchi žilweki alkoholiſ nebija nemaſ daħdjuſchi. Tā tad war uſſtatit par peeraħtiti ſaktu, ka alkoholiſ ari laiķi weenkaħreħeem juħteħtu eepaħdeem, ſewiſchki iħtereſanti ir mehginajumi i l g u m a n o w e ģ r t e ģ a n ā. Iſmeħgina-mām perſonam bija japaħtura galwā ſinamſ laiķa ſpriħdiſ, kura ſaħtumu un beigaſ paſiņoja zaur ſwanu; peħj tam per-

ihšā laika valdību beš maf par wifu šcho pafauls datu. Karalis Filips II. wareja ar lepnumu fajit, ta ta malfi faule nenoretot. Pabrmebrigois tizbas fanatizms un inkwi- sija dewa šchā pafauls walstet, tas isseepjas beš maf par 300,000 kwadratjuhdem, stipru treejeenu, Filips ar wifu sawu leelo waru nespehja nomahst maso Holandiju, ta leela, pret Angliju sūhita kara flote „Amada“ tita no angli torelf famehā neezigeem jubras spehlem atfista un gahja drihs pehž tam zaur wehtrōm dojā. Tomehr nekafotees uš wifu to Spanija fasneehja wehl eewehrojāmu waras palabpi, tad ta peefawinojās Portugalliju un lihds ar to Portugallijas ihpa- schumūs Afrikā un Indijā, deht kureem gan, hpaneeshchem tuhliit eefahšās zihnas ar holandeescheem, furi pehdejee drihs flahjās portugatu weeta. Weenmehr jau waldbiža par Deen- widūs, un Widūs Ameriku Spanijai dewa lihds pat muhfu gadu fūntena fahlumam ihgadūs eepheju, fanemē „fudraba flotes“, lugaš, peelahdetūs Amerikas fudraba. Spanija pa- tureja sawas Amerikas kolonijas wehl ilgi pehž tam, tad tās patefā wara un spehja uš kara lauka jau bija noslīdeje uš wifai femu pafahpeenu. Holandija nebabuja ilgi preeja- tees weena par Indijas bagatibām, tai bija tajās drihs ja- dalas ar Angliju. Anglija wehl 17. gadu fūnteni ušfahla koloniju politiku, dibināja neelelas nometnes pee Seemeta- Amerikas peefrašes, ušfahla tirdzneežibu ar Indiju. Keifē arī Franziija flahjās koloniju walstju rindā, kaut gan tās eegurumi eefahlumā bija deefgan maf, Franziija eemantoga Wakar-Indijā trefchādu no Haiti falas, kura zaur ruhpiju fainneežibu, ar eewefu negeru wehrgu palihdsību, ahtri uš- plauta un 18. gadu fūnteni spehja isfuhliit par 140 milj. franku (50 milj. rublu) tropu produktus. Ari Seemeta- Amerikā franšchi eeguma plahšmūs, no hpaneeshchem nomahstā atfahšās semes gabalus, wifu Kanadu un Luifianu, t. i. wifu Miſſiſſipi upes labo kraſtu lihds pat seemekeem. Tomehr war- mehjois franšchi karalis Ludwigs XIV. bija tīt leels tizbas fanatiks, ta tas neattahpa faweeem protestantu pā- walstneechem nometees Kanadā jeb Luifianā turp drihsleja detees tīt ſingri tizgi katoli, tas pee tam polita fanatiku jeſuitu ušraudhšā. Tahdejādi pahžehliās uš Seemeta-Ameriku lihds 18. gadu fūntēn widum Inapi 60—70,000 franšchi, kamehr wajatee franšchi „bugenotti“ (protestanti) melleja patwehrumu Bahzija, Anglija un Holandē, kur tee leelifti poehla ruhpeežibu un ar to wifai kaiteja fawai agrafai tedwizat. Pawifam ziadi, nefahlihsnot gudrafi iturejās Ang- lijās waldbneeti. Ari Anglija krofoja tizbas fanatizms un tita weſti ſori, bet dahchādu ſektu peederigee drihsleja wifmas par juhu detees uš angli kolonijām, kur waldbija pilniga tizbas brijwiba. Un ſelas ihrahērijās drihs: ap 1757. gadu angli kolonijām bija 1½ milj. balto eemihneeku, franšchi kolonijām Inapi 150,000. Iſehliās karš ſarj Angliju un Franziiju un Anglija fawas tautības kolonistēm pabalſita atmehma franšchem Kanadu. Ar to bija franšchi wara Amerikā laufā. Gan wehlat 1776.—1783. gados franšchi palihdsēja angli amerikaneem atwabinatees no Anglijas wif- waldbības, bet Kanada palika Anglijai. Luifiana nespehja lohgā atihstitees un tita 1803. gadā no Napoleona pahrdota amerikaneem — wifa Seemeta-Amerika bija tagad isdalita ſarj Angliju un Sabeedrotām Balfim. War teikt, ta wifs 18. gadu fūntens un 19. gadu fūntena pirmee 15 gadi ispi- diti zihnom ſarj Angliju un Franziiju deht pafauls waldbiža — beš maf tas buhtu Franziijai ideweēs. Bet neprahēgais Napoleona I. kara gahjees pret Kreewiju nogahja ar reifi Franziiju no angli pafahpeena, ſohdu ta bija faſneegufe un dewa Anglijai eepheju leelifti paplahšinat sawas kolonijas. Rewoluzijas un Napoleona karos ar Anglijas palihdsību ſpa- neeshču kolonijas atwabinajās no Spanijas wifwaldbības, Anglija eelaraja wifās agrafās franšchi un holandeeschu ko- lonijas, no kurām ta 1815. gadā meera lihgumā tītai ſahdu datu adewa. Anglija bija palihds par warafako koloniju walsti, kuras warai uš juhrās neweena zita walstis nespehja preeitees. Un angli isseetojuſchi ſawu waru: meſchenu tautas tee pamajam luhlojuſchi pahwaret un kolpinat, un fur tas neifdewās, tur tee meſchenu ziltim ſewiſchi Aſtraliija tihſchā

noluhkā peelauda dahchādas teem agraf nepafihstamas flimības, kurās tee ahtri ismira. Eiropas fauffemes walstju fawstār- pigās zihnas un nefatiziba angteem atweeglinajufchās leelifti waras isplatiſchānu par plahſchem ſemes gabaleem.

Garigas un laizigas dseedaschānas attihsti- ſchānās pee latweeshchem pehdejā gadu- fūnteni.

„Latwi tauta dseedatāja, Dseefmu waināgu pah' ſew' mirds!“ Wejāis Stenders.

Wehl pehdejā gadu-fūntena eefahlumā dseedaschāna bija loti mašā mehāra attihstijufes pee latweeshchem, jo neluhlo- jotees uš to, ta laudim nebija atzelta dšimbuſchāna, bija arī ziti kawelli, zaur to ſchi garu un prahtu wazilajofchā mahſla newareja tīt ahtri attihstitees; ſchē kawelli bija — mahjitu wihu truhlumūs, furi buhtu warejuſchi isplatit ſcho daito mahſlu.

Preeſch 70—80 gadeem latweeshchem, ihpaſchi uš lau- teem hafnizās nebija ehrgetu un kurās hafnizās wehl bija, tad deefgan mafas, nepeeteefochas, tomehr arī tās pašas nebija tas walda, tas ir, tas praſtu wifās ſpehlet, jo to- reifejee ehrgelneeti tīt ar weenu pirlſtu eewingrinajās no- ſpehlet melidnu un ja lahds eeradās no ahſemem, tad tah- dam wajadſēja eelauſitees latweeshču walodā, tāl pee deew- kalpoſchānas waretū wifmas, ar ehrgelēm pawadot, nodſeedat lihdsi liturgiju latweeshču walodā. Tapat arī bija ar laizigu dseedaschānu. Nebija preeſch tam ne grahmatu, ne eerahditaju; weenigi tas wehl tautā bija dširdams: ganos ganu meitu gawitoſchāna un mahjās — maltuwēs lahdas maleju dſee- mas. Bet nedaufj gados Baltijā otgabijās deefgan eeweh- rojami pahgroſijumi un lihds ar teem arī attihstifchānās pamajam eefahla ušplaukt.

Tilkhds Kreewijas Zars Aleksanders I. jawus eenaid- neekūs, ar kureem wifām bija deefgan ſhwi jalaro, bija pah- warejis, wifch eefahla lublotees un ruhpetees par sawas walstis lablahjibu. Augltais waldbneeti Baltijas apdšiw- tajeem atzehla dšimbuſchānu, zaur to ihpaſchi krona paga- ſos eefahšās dauts dšiwata dšihſchānās pehž iglithības. Šcho wehſturē neifdſehſchāmo un latweeshchem muſcham ne- aifmifstamo ſchēlahības darbu, to augltais Zars parahdija latweeshchem, eewehroja arī wifa pawalstneeti, muſchneeti, kuru ſarjā radās nenogurtoſchi wihri, furi tuhlin ſahla ruh- petees, lai wifu laudis tiftu pee ſkolam un tā tad pee ig- lighthības. Tahdā noluhkā Kurſemes muſchneeti par ſewi un Wifſemes par ſewi eefneehja waldbiža luhgumu, lai wifem atkautu preeſch latweeshču luteraneem dibinat ſeminaru. Augli waldbiža to labprah atwehleja un tahdejādi Wifſemē tita nobibinātā ſaultais draudſes ſkolotaju, Kurſemē tautas ſkolotaju ſeminaru. Pee mineteem ſeminareem ar leeleem pa- nahlumem ir ſrahdajuſchi iglighthības ſinā, nelaiſi ſeminaru direktori Wifſemē Zimſe, Kurſemē Sawowifis. Pirmo muſch- neeti paſchi iglighthoja ahſemēs, pehdejo atajināja no ah- ſemem Kurſemes muſchneeti. Zaur ſeminaru nobibināſchānu muſchneeti atfina arī wehl zitu truhlumu garigas iglighthības ſinā. Krona pagafos par ſkolu un hafnizu buhweſchānu gahdaja waldbiža, turpretim dšimtpagafos — muſchneeti paſchi. Dahſchās hafnizās tita islahotas, dauts draudſes, kur tās islithās buht par mafām un jau glufchi wejām, tita zeltas jaunas un hafnizās eegahdātas waj nu leelafas waj mafafas ehrgeles, ar to ſwintigi noturet deewkalpoſchānu, jo ehrgel- neeti ſeminaros tita tīt tahlu iglighthoti, ta wareja deewkalpo- ſchānu ar ehrgelēm peeteefochi pawadit. Tahdā ſinā gariga dseedaschāna, ne tīt ween weenlahſigi, bet arī iſchētrahſigi, nemanot isplauka, jo radās wihri, furi kehās pee darba pahtrullot no wahju walodas garigas dſeeſmas un kurām jau melidni bija komponeti iſchētrahſigi, jo latweeshchem paſchem tad wehl nebija komponiflu. Weens no tahdem uſjithigeem darbineechem bija nelaiſis Dignajas mahjitajs un Sedrpils ſiſpehles prahweſis Weirichs, kureſch ar Sunaſtes nelaiſi

mahjitoju K. Stenderi un wehl zitu palihdsību ſaſahbi- trijās dahs idoto „Dseefmu waināgu“, kure atrodas lah- dā no wahju walodas tulſotu garigu un laizigu dſee- ſmas. Kad garigā dseedaschānā draudſes jau wairaf apwido- tā Wifſemē tā arī Kurſemē, bija puſlihdj eewingrinatās ſar- no ſeminaros mahjiteem ehrg-ineeleem, nelaiſim ſemina- direktoram S. Zimſes tehwa eefchahwās prahā domas, ſo- kreht arī laizigas gan latweeshču, gan wahju un zitu tam dſeeſmas, pirmajām pa leelafai dahai wifch patš ruhpeji par wairafbahſigeem melidneem. Wifch wafarās pa brij- laiku labprah ar ſaweem heedreem un pahſhſameem o- melleja wairafus Baltijas apgabalūs, kur nolauſijās muſ- tautas dſeeſmas, kuram patš peelika zitus balſas, un jo ta wifam paſcham nebija eephejams, noluhkt, wifch luhds ſawas audſekūs un zitus muſfās pratejus palihgā, kreht i- peefuſtit wifam muſfu tautas dſeeſmu melidjās.

Šchis pu Latwijas kalneem, lejam un birſalam ſole- ſitās tautas dſeeſmu melidjās drihs ween eefahla eot „taudis iſchētros balſos ſem noſautuma „Dseefmu rota“ un ſe „Rota“ lihds wifa lapa malai parahdijās ſeſchās dah- ſeptitiā un aſtotā dahā isnahja druhā pehž wifa nahwee.

Zaur Zimſes tehwa nenogurtoſchu ruhpeſchānos latwe- ſchem wifu tautas dſeeſmu ſinā loti dauts darits. Tautu- mutē iglabajuſchās preeku un behdu, lahju un beh- dſeeſmas tita ſakrahtas, ſaſtandinatās balſos, noburafatās n- tā tad uſglabatās uš gadu-fūnteneem. Tilkhds „Dſee- Rota“ I. un II. dahā druhā iſnahja, laiziga dſeeedaschā- itin ahtri gahja uš preeſchu. Katris pirta ſcho grahmatu ſakram no tās patifa dſeedat ſawas tautas dſeeſmas, ſarj- labpraht wehſejās dširdē tās dſeedam uš iſchētram dah- pirtā druhā tita ispiakta loti ihšā laikā. „Dſeeſmu Rota“ n- ſflubinaja ſkolotajuš lora wadonūs ruhpiji kertees pee dar- ſaſchādūt dſeedatajuš ſorus un ſariblot laizigus konzertus n- ſaſchādūt wai tahdās ſwehtlūs. Šchādos ſaſchlojuatās n- tita ne reiſē tē garigs tā laizigs konzerts. Gariga ſoh- zertu uš laukeem ſaribhoja wairaf hafnizās; turpretim laizigu- ja nebija kur tumumā wajadſiga leeluma telpu, tad ſe- flajas debefis lahā jauā uſſatānē, waj birſalā. Šchā- wehſti jau wairaf gadūs atpafak tita ſaribloti deefgan ſe- ſit atiminos, tad Wifſemē bija tahdi ſwehſti Dittis 1868. g- un Kurſemē Sunaſte, nelaiſa mahjitoja Stendera ſga, wa- dibā (1871. g.). Stenders bija labs muſfās pratejs un ar- leels tās jeentajs. Wifch ſwehtlūs ſaribhoja ar to noluhka par eenehmuma atikumu uſjelt ſawam tehwojū Stendera „Latwim“ uš wifa lapa peemineeti. Uš Stendera ſga u- aizinjāmu pee ſchēem ſwehtleem pedalijās lahdi 12 Augli- Kurſemes dſeedataju ſori, ar wairaf nefa 300 dſeedatajeem Apmetletaju ſinā deefgan preeſch lauku draudſem leela ſe- nafſes hafniza bija pahpildita klauſtajeem uš garigo ſo- zertu. Laizigs konzerts bija turpat ne wifai tahlu no mol- jitaja muſchās un hafnizās uš lahda jauā pafalna, kur ſo- ſtajeem pa kraſchno eeleju un pahri pretim eſoſchu pafala- bija patihama nolauſifchānās ſawas tā arī zittautēfā- jaukajās dſeeſminās; laizigā konzerta apmetletaju bija 10,000 perſonu.

Pehž ſchem tā ſaulteem kauschu ſwehtleem (oref- ſauja), nebija neweena mahja, kure neſchirdeja ſtandin- Zimſes tehwa ſakrahtās tautas dſeeſmas. Katris ganis- mehginaja ſawu ganu dſeeſmu, ſakra jaunawa un jaunel- ſawas „Ihgo“ un zitas dſeeſminās dſeedaja ſawūs dah- ſrahdajot, jo minetos ſwehtlūs dširdētās dſeeſminās bija i- eepſeedschās ſakra klauſtāja ſedi.

Tā tad zaur mineto un dauts zitu muſfās un dſeeſ- mihkotaju wezināſchānu ihšā laikā latweeshču tauta ſch- ſinā ſafneehja deefgan eewehrojāmu pafahpeenu, jo tā gar- tā laiziga dſeedaschāna pee latweeshchem ušplauka peh- gadu fūntena pehdejā puſē. Tautā gariga un laiziga dſee- ſchāna loti attihstijās, apmehtam no 1875.—1889. gadu- ſo tad jau wifās lauku un arī piſſehtu ſkolās bija iglith- ſkolotaji, kuri nenogurtoſchi kehās pee teizām un jau- darba. Koru wadoni ſkolotaji pa ſawu brijwilaika ſapalu- pee weena waj otra amata beedra, pahrrunaja wajadſigo

ſonom 25 reiſes no weetas bija japafino, tad pehž wifu- wehrejuma pagahjis minetās laika ſprijhdīs. Nu iſrahdijās- interefantais ſakis, ta nowehrejumi ſahlumā bija puſlihdj- a u g ſ i t , bet tad tee tita ſahrtigi uſdori p a r ſ e m u , tā ta ſem alkohola eepaida laiks iſleetas a h t r a l a i ſteklam, nefa- tas ihſenidā noteel. Sabeedritās iſchās jo leela loma peekrihi ſchim alkohola laiku pahſchānoſcham eepaidam.

Deſ ſchim parahdibām Krāpelins, gan tītai pee mafas- ſchem dewumeem nowehroja, ta luſteſchānās ir loti atweeglota. Ja iſmehginajamai perſonai uſdod weenu no diwi eepreeſch- noteikām kuſtibām zif ahtri ween eephejams iſdarit, peem- weenu no diwi nopeefām taſtem, warubūti krefo palaiſi- walam, tad preeſch tam wajadſigais laiks zaur alkoholu teel- pahſchānās. Bet darba laboſchānās ir tītai ſchēteama: ta- teel ſafneegia uš pareiſības rehſina. Sem alkohola eepaida- zilmets teezās tuhlin iſdarit kuſtibū, uš kuru tas dabujis- ſakreenu, tā ta tas nemas nedabun pahrdomat, waj bija- palgijch kreifa waj labā taſte. Lai nu gan darbs noteel- ahtrati, bet tomehr nepareiſiba atkal atſwer ahtrumu. Tahdus- paſchūs panahlumūs dabujis, arī Zūreks no ſaweem iſmehg- inajumeem ar leelāleem alkohola dewumeem, pee kam alkohola- minetās eepaidis bija uſrahdams arī wehl wifu zauru ſeſo- ſcho deenu. Un arī zitabi, beš iſmehginajumeem, mums jo- labi pahſhſtama ſchi leela luſteliba: to mehš atrodām neeme- ribā, nepehhibā meerigi uš weetas noſehdet, lahda uſnahj- leelatu meelaſtu waj dšihu lihdsalibneeleem, dšihwajos waib- ſtos, ditā un nerimſtigā runoſchānā; tās nu buhtu wifās- newainigas leetas, turpretim jo biſhtamafā ir dſehreju (ihpaſchi- atgabijumu dſehreju) nepariſtamā ihpaſchiba — ar darbeem uſ- brukt. Atbilde uš lamas wahrdū, ſchidū, draudoſchu patu- ſeſchānos buhs glufchi zītada, tad ſaitinatās eereibis, nefa- tad tas ſtāidrā prahā. Meidumā tas uš pirmo uſbudina- jumu iſtraus naſi un durš, tā ta tam nemas neateel wafas- pahrdomat un ſchahdu pahſeigtu ſoli atturet.

Wiflūs ſchim biſhtamajām, bet tā redſam, pſichologiſki- dibinatām un ſaprotamām alkohola eepaidam, gara darba- aprohſchojums iſteetas gandrīh neeewehrojams. Bet tomehr- Zūreka un Smita iſmehginajumi ſchos panahlumūs papil- dina zaur to, ta leeli alkohola dewumi dahā nelabu eepaidu- wairaf nefa weenu deenu un ſa alkohola mehrena baudiſchāna

maf pa mafam wahjina gara ſpehju. Saprotams, ta mehš- wehl neubū neſinam it wifu, lahdu eepaidu alkohols dah- chādos dahdumos dahā uš gara darbibu un ſpehju. Kopſch- pee alkohola eepaida iſpehſchānās uš dwehſeles darbibu nemti- palihgā iſmehginajumi, dauts ſas gan iſſaidrots, bet dauts- ſas wehl jaiſſaidros. Wehš gan ſinam, ta ſem alkohola- eepaida gruhſti no galwas iſmahjitees, bet mehš neſinam,- waj galwā patureſchānāi tas to laicē; mehš ſinam, ta allo- hols trauzē uſkehribu, bet newis, waj arī ſatopoſchānu. To- mehſ ſerams, ta lihds ſchim neſinamais ar laiku tīt iſſaid- rots. Jau no iſdeenejas dšihwes ſinam, ta nopeetmaks- problemūs, paſtabwigu domāſchānu, ihšā ſafot iſhtenu gara- darbibu alkohola eedaudiſchāna neweizina, un tad tas buhs- ſinatniſki pamatūs un perahdīts, tad alkohols arī dwehſeles- dšihwē dabuhs nahwigu grubdeenu, lahdu tas tagad jau- dabujis tā barības, ahſtneezības un parafis dahdas lihdselſis.

S i h k u m i .

Wahſſiga ahda. Kahdā Bruklinas ſtimnizā ar- labeem panahlumem iſdarits mehginajums, radit jaunū- ahdu ar otu iſchāulas palihdsību. Kahdam jaunam wihrectim- brauzot uš dšiwitena bija notuſe nelaieme un tam wajadſēja- nonemt kreizo rolu. Pee operazijas ſagiftejās aſinis, tā ta- wajadſēja arī nonemt pleju un ſahdu dahā no lahſſas laula. Kai panahltu, ta ahda ahtrah ſahjſiſt, tad wajadſēja peellit- mahſſigu ahdu. Baziēnta radneekš gribeja gan labprahēigi- atdot gabalu no ſawas ahdas, bet ahtri tomehr gribeja ſcho- eſperimentu iſdarit, uſlithdami eelſchējo ahdu no olas uš- wainu. Kahds ahſis Bahzija to jau bija iſmehginajis. Operazija iſdewās teizām.

Par behnu ſtepfawibu Gwatemalā. Pawifam- tas nedſedētis notizis Gwatemalas piſſehtā, kur iſdarits lahds- aſnās darbs, kuzam krituſchi par upureem 300 newainigu- behnu. Stolas eſſamewem beidſotees, tur bija nolemts- ſwinet behnu ſwehtlūs ar ſinatni apoteoſi beigās. Preeſch- ſchi mehra bija tītufe uſbuhweta eſtrade un angli augſchā- ſem lahda ſwehtnizās greeſtem lihdsigā zinta apjuma ſah- weja jauna meitene ſinatnu deewetes. Minewas weidā un

wifai wisapſahrt wairaf zitu behrum. Pahrejee ſtola- ſtawheja uš eſtrades ſahpenem un dſeedaja ſkolās dſee- ſeepſchi no apjūhā atrahſijās wafā lahda zinta plah- kriſdama eewainoja Minewu lihds ar ziteem behrneem. Wif- dami un radabami behni ſtrehja uš wifam puſem, u- behnu wezali, furi wif bija peedalijufchēes pee ſweht- ſpeedās uš preeſchu, lai melſetu ſawūs, zaur to iſehle- troſnis un ſafutums. Gwatemalas republikas preeſch- Eſtra de Cabrera, kureſch arī bija peedalijees pee ſweht- un kurſch dšihwoja paſtabwīgās bailēs no uſbrutumeem un- perſonai, nebija ſcha uſtrautuma zehloni pamanijis un domā- ta nu iſehlees igi perinatais dumpis. Wifch dewa ta- ſaweem meefas ſargeem pawehli ſchaut uš taudim, furi- beš aifſardhibās. Šchās meſchoniflās pawehles ſelas i- breeſnigas: 300 behnu tria ſaldatu nahwigan lorden- upureem. Kad ſchis jaunlaiku Herods redſēja, to ta- iſdattijis, wifch aifſeehja pee wiſtingrakā ſoda ſawas ſe- laikraſteem par ſcho gadijumu kaut to ſinot. Pirmo- deenās tita iſmelletas pat wifās priwahwehſtules un pri- telegramas un tītai tagad lahds azuleezineekš ſinajis i- rakſteem par ſcho ſchawimigo notikumū.

Jauns azetijēna lukturis. Wahju perutis- fon Kreiſs igudrotis jaunu azetijēna lukturi. Lukturis- gairmo wisapſahr 445 aſu leelu aprinki un tahelē- wifai noderigis uš kara lauka nakti preeſch eewainota- mehſchānās un nogahdāſchānās ſtimnizā. Kreiſs arī igud- azetijēna lampu, tas iſdod 60 ſwehtchu gairmu. Šchāda- eſot uſſahrtā Beſtine galwenā kara ſtimnizā kirurgijā not- A. K. dem- wif- zaur- newe-

Kartupelu lobamā maſchina igudrotā ſchawimiga ſchawimiga ſchawimiga (Salkſijā). Ar- ſwirās noſpeedeenu puſchu pahrdalītās kartupelis- ſch- ſwirabinatūs no ſawas miſas un pee tam ſagreestis ſch- waj ſamalts miltos. Ja ſchi maſchina buhs lehti pirtā- tad ta drihsi ween beehchi buhs ſaſtopama kehſos, jo ſem- wehl tahelē, ta ar to arī zitus auglūs, tā ahbolūs u- ja- warot lobit.

dveedafchanu, farihfoja beefchi ween fchur waj iur fatumu fwechtus ar dfeedafchanu un rotakam, kas wehl ari tagud noteel wairaf apwidos, bet wairafos Latvijas apgabalos no 1889. gada fchini finā manama gurdeniba tā loru wadonu tā ari dfeedataju puse. Kas agrafas, gabuš bija grubtuf eefpehjamš, tas tagad ir daudš weeglaf, dabuš ar gurdeniba pee molas! Tagad latweefcheem pascheem tautā tiftdaudš komponistu, luru 30 gaduš atpafaf bija trubfums. Zif dfeefmu leelafos waj mafafos farihfojumos neefam dfeedaf- jufchi muhfu tautas fajeretu un faffandinatu! Tadehš lai atfan Latvijas kalnos un lejās: „Tehwijās dfeefmas, brijhwibas leefmas!“ un dfejneela Hugenbergera wahrdi: „Kur flan dfeefmas, nometees bej breefmas, Tahdeem laudim laba tijiba!“ P—ks.

Krona femneeku femes ispiirkfchanā Kursemē.

Par krona femneeku femes ispiirkfchanu Kursemē lahdē eefuhititajš ralfša „St. Pet. Itgā“ apmehram fefofcho: Uj 13. maja 1896. gada manifefta pamata krona femneekem Kursemē ir peefchfirti dafchadi atweeglojumi pee femes ispiirkfchanas mafajumu pilidfinafanas, furus tagad fahf praktifā peemehrot. Schee atweeglojami pee tam teel dafchadi ap- fpreestī, tā ka winūs drufstu tuwat apluhfot nebuhf nebuhš leeti.

Kā finams, ispiirkfchanas mafajumi krona femneekem Kursemē eefahšās 1. janwari 1887. gadā un 30. dezembri 1930. gadā teem jabeidšās. Parahda nolihdfinafšana teel fadarita, nomafsfajot igaduš 5 proz. no pahrdofchanas fumas, pee tam sfajos 5 proz. ir eerehfinati tiftab procenti par parahdu, tā ari data preefchā delbefchanas kapitala u. t. t. Schee mafajumi tomehr israhdfijās pehdejos gaduš par pahraf fmagro neefu, parahdi fahtri pee augšā un, nefatotees uf- fignu pafstihfifšanas fahrtibu, pee augšā minetā atweeglo- juma pafstudinafšanas atfewifchflos aprinkoš lihdfinajās: Dobeles aprinki 302,721 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 252,618 rbl.);

- Daufšas aprinki 66,573 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 90,303 rbl.);
- Tufuma aprinki 27,948 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 49,870 rbl.);
- Talsu aprinki 26,902 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 39,681 rbl.);
- Ruldigas aprinki 96,957 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 135,772 rbl.);
- Wentspils aprinki 7312 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 24,726 rbl.);
- Mispupes aprinki 60,816 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 33,353 rbl.);
- Grobinaš aprinki 26,626 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 75,730 rbl.);
- Jaunjelgawas aprinki 173,207 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 137,282 rbl.);
- Slufkes aprinki — rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 952 rbl.);
- Wifā gubernā 788,062 rbl. (igaduš mafajamā ispiirkfchanas naudas fuma = 840,287 rbl.).

Atweeglojumi, furus tagad dod teem krona femneekem Kursemē, furus atfihst par pabalfta zeenigeem, ir koti dafchadi.

- 1) Lihdfi fchim wehl nefamafatā ispiirkfchanas fumas atlituma (t. i. ispiirkfchanas fuma pehž 1887. g. arehfkina, atweelot lihdfi fchim nomafafato datu) nolihdfinafšana war tift pagarinata uš 5/6 gadeem; igadejee mafajumi fchahdā gabhjumā istaiša 4 1/2 proz. no wehl nefamafatās ispiirkfchanas fumas, jeb apmehram 18 proz. mafaf neta tagad.
- 2) Lihdfi fchim wehl nefamafatās ispiirkfchanas fumas atlituma nolihdfinafšana war tift idalita uš 41 gadu; igadejee mafajumi tad istaiša 5 proz. no wehl nefamafatās ispiirkfchanas fumas, jeb apmehram 10 proz. mafaf, neta tagad.
- 3) Lihdfi fchim wehl nefamafatās ispiirkfchanas fumas atlituma nolihdfinafšana war tift pahfinata uš 28 gadeem un igadejee mafajumi fchahdā gabhjumā istaiša gandrifš 6 proz. no wehl nefamafatās ispiirkfchanas fumas, jeb apmehram 10 proz. wairaf neta tagad.
- 4) Sewifchki eewehrojamos gabhjumos lihdfi fchim wehl nefamafatās ispiirkfchanas fumas atlitums war tift isbalstis fefofchā labrtā. Atlitufcho fumu fadala diwās lihdfigās dalās, no kurām weena puše, waj ari leelafā dala ir jadelde pirmo 28 gadu laifā, turpreti otrās pušes, resp. mafafās dalās nomafafu isdaroma pehž pirmo 28 gadeem — un atfal 28 gadu laifā. Par fcho otro puš resp. datu pirmo 28 gadu laifā procenti nemaf naw jamafā.

1. un 4. atweeglojumu weidš praktifā wisbeefchafi top isflectotē.

Tā tad peeaugufcho ispiirkfchanas mafšas parahdu no- lihdfinafšana teel bej procentem atlitā uš 5/6 gadeem.

Waj atweeglojumi, furus walidiba dod krona femneekem pee femes ispiirkfchanas mafšas nolihdfinafšanas (bet ari tift gabhjumos, kur tas pateefi wajadifšs), safneegš fawu mehrti, waj ne, par to teel dafchadi fpreestis. Atweeglojumu peefchfirkfšanas pretineeki par wišam leetam aifrahda uf to, ka krona femneeki aif dafchadeem eemefleem tagad nepelnti nelahdu atweeglojumu. Lai gan kronis efof fawas femneeku mahjās lehtaf pahrdewis neta priwatmuifchu ihpafchneeki, tad tomehr fcho mahju ihpafchneeki nefof prafufchi leetderigi isleetof fcho labumu. Winu ispiirkfchanas mafajumu parahdi pafstahwigi peeaugot un tapehž efof glufchi weltigi ar jaunu atweeglojumu palihdfibu mehginat fchos laudis notureit winu mahjās, jo tee jau efof israhdfijufchees par pabalfta nezeeni- geem. Wispahribai tafschu warot zeltees tift labums, ja domigs wihrs. Nolaifigam zilweflam palihdfjet noturetees winu mahjās zaur nepelnitu pabalftu un ekonofmistam wiftram zaur to pagrufhinat eefpehju tift pee mahjās, newarot tafschu neweenam nelahda labuma neft.

Schos aprahbjumūs ufmanigi apluhfojot un pahrbaudot, newar neatfihf, ka tee ir pilnigi pareifti, bet tift gabhjumā, ja fumas, par kurām kronis fawā laifā femneeku mahjās pahrdewa, ari pateefi ir weenigās, kurās preefchā la g a d e j e e m fcho mahju ihpafchneekem fchift swarā, t. i. ja tas preefchā fcheem pehdejeem ir mahju weenigā zena. Bet tas nu, deemfchehl, tā naw wis. No mahju pahrdofchanas

1887. g. jau labi daudš mahju ir fawus ihpafchneekūs maini- jufchās, pa leelafai dafai zaur mantofchanu waj islihgmeeem flarp wezajeem un behrneem un mahju jaunee ihpafchneeki tās naw wairš fanehmufchi par krona pahrdofchanas zenam, bet par labi augftatu zenu. Schahdejabi nu lihdfigi jauno faim- neeku peenahfumi peeauga ari pees 1887. g., tad mahjās wehl atradās muhšcha rentē. — Tas wišs isfraidrojās zaur to, ka aftondesmitoš gados, it ihpafchi wimu fahfumā, lauf- faimneežiba bija neween glufchi eeneefga, bet dewa ari zeribas uf eenahtumu wehl leelafai newaitrofchanoš. Schahdos ap- fahflos naw nelahds brijhums, ka pee fahdas mahjās fa- nemfchanas jaunais faimneeks ari no jauneeem parahdeem neta daudš nebaifdijās, — jo bija zeriba, ka parahdus buhš eefpehjamš famafaf. Wej tam zeriba tift pafstahwigam bija jau ari toti lairnofcha.

Wehlfat tomehr uf laufsfaimneežibu liffās zeribas israhdfijās par mafdigām un „grubtee laiki“ ufmafja ar wifu fparu. It ihpafchi wimu eefpaibš parahdfijās pehdejos gaduš, patejotees Rīgas ruppneežifstai atfihfibaif. Sem- neeku mahju faimneeku flaidree eenahtumi flruwa arween mafafi, turpreti parahdi priwateem kreditoreem arween fpeedofchafi, it ihpafchi zaur to, ka krona faimneekem naw atkautš ingrofet (apstiprinat) uf wimu mahjam obligafzijās, lai ari, tā patš par fewi protamš, pehž krona parahda; tāpat ari lihdfi fchim laifam nebija atkautš fchās mahjās priwatu parahdu dehl no teefas pušes pahrdot. Krona faimneeku parahdi tapehž war buht tift glufchi priwata rafstura — un par tahdeem parahdeem mafajamee procenti parafsti naw nelahdi mafec. Schahdos apstahflos ir pilnigi faprotami, ka priwati parahdi papreefch tift mafafati, zaur to lihdfeki preefch ispiirkfchanas mafajumu nolihdfinafšanas pamafinajās un fcho mafajumu parahdi leeliffi peeauga. Ar fcho tomehr nebuhf noteel apgalwotš, ka krona faimneeku leelce parahdi isfraidrojami tift fchahdā labrtā. — Ne, daudš gabhjumos pee parahdos eegrimsfchanas bej fchaubam buhš fpehlejufchās leelu lomu ari isfchehrdiba un nolaidiba, bet fchee gabhjumi tomehr ir tift iinehmumi un newar buht no prinzipialas nofihmes.

Parahdu peeaugufšana tā tad isfraidrojās zaur ap- fahfkeem, par kurēm femneeku faimneekem newar leelus pahremetumus tafift, ja ari tos newar pilnigi atfahfnot, ka finamā mehrtē tee ir bijufchi neapdomigi. Tomehr jajer, ka dabutā mahjiba atfahš uf wineem paleeku mu eefpaider un aiffargās nahfotnē faimneekūs no neapdomigas parahdu eetaifsfšanas. Tapehž tift ar preeku warom apfweilt, ka kronis ispiirkfchanas mafajumu preefch nahfotnē ir tā nolahrtojās, ka tos war pilbt un pee atweeglojumu peef- fchfirkfšanas dewis mahjeenu, ka nahfamibā nelahdi ziti at- weeglojumi naw fagaifdami un warbuhtjei parahdi tift bej fawefchanas peedifhti.

No eeklfhlemes.

a) Waldibas leetas.

Gezelti: gwardijas referwas fornetš Inašs Liemens — par Kursemes femneeku leetu komififšs lozellī; Kursemes gub. wald. buhwes nodafas jaunafais arhitefšs Welfers — par zetu nodafas wezalo inſcheneeri tai pafchā waldē; Peterburgas teefu palatas fefretarš Lawrentjeuš — par Jelgawas apgabaf- teefas lozellī; Jurjewas-Werawas apgabaf 10. eezitna meer- teefnefšs Mijifšs — par Jaunjelgawas-Slufkes apg. meert- fapulfes preefchfchdetaju; kandidats uf teefu amateem pee Leepajas apgabafteefas Wagnufkis — par tās pafchas teefas kriminalnodafas fefretaru; fwehrynata adwolata palihgs Schil- lingš — par fewifchku ufdeewumu eerehdni pee Baltijas do- menu pahrwaldes.

Pahzelti: Jaunjelgawas-Slufkes meert fap. preefch- fchdetajš Martowitfšs — tai pafchā amata uf Tufuma-Tefšu apgabalu; kandidats uf teefu amateem pee Peterburgas teefu palatas Choratowš — uf Jelgawas apgabafteefu; Jelgawas apgabafteefā pee fanzelejas darbeem peelaifstais Adams Li- fowfšs — uf Kursemes gubernas waldi.

Peefkafitits pee juftiminftrifjas uf poſcha luhgumu no amata atlaifstais Kursemes papildu meerteefnefšs Potjechins.

Atlaifti no deenesta: uf poſcha luhgumu Kursemes atfizes waldes brandwifhna debfinafawu wezafais kontroleeris Fr. Satefšs.

Peefkafitits pee eefchleetu miniftrifjas uf pafcha luh- gumu Kursemes gubernatorš kanzelejas waditajš Maurifju.

Paauģinifnati pehž nodeeneteem gadeem: par koleģiju afeforu, referwas meſchlungš Defewē, par koleģiju fefretaru bijufchais jaunafais referwas meſchlungš Polakufš.

b) Baltijas notifumi.

Laukfaimneežibas Kredita notifumi tift pah- grofiti un walšs padome fchos pahrgroftjumūs peenehmufe. Lihdfi fchim laufsfaimneeki kreditu wazeja dabuht preefch fchahdeem darbeem: nofaufinafšanas, apubdenofšanas, auglu un wihna dabrju eetaifsfšanas, rihfu egahdafšanas, wihna isfrahdafšanas un auglu fchahwefšanas, un uf preefchu warēs dabuht ari preefch fefofcheem: meſchu fopſchanoš, rahjumu tafifšanas preefch plowam, apindahrsu eerihfo- fšanas, labibas ſpikferu un loppu ſafku, riju un fchahwetawu duhwefšanas, faimneežibu eerihlofšanas uš mufchu femes preefch fchahdeem, laufsfaim- neežiflu eefas ſpeefstamu, ſudjalu un grubu dſtrawu, feernizu un ſweefstizu ſeſchanoš, meſchu ſmantofšanas un wafšlas loppu eeguhfšanas ar to aprobeſchojumu, ka preefch loppu egahdafšanas weenam aifwehſejam newar pahraf par 3000 rbl dot. Termini preefch wifam laufsfaimneežibas noſarem naw weenadi un nedrihft buht ilgafi par 20 ga- deem, tift preefch meſchlopišas darbeem terminu war noteift uf 30 gadeem. Prozentu auģestums poſeminatš uf 4 lihdfi 3%⁰, las preefch aifwehſejumš no leela ſwara. Preefch Eefchtreewifjas jo ſwarigš ir notifums par mafatu faimneežibu eerihlofšanu uf muifchu femes un ſchais faimneežibas gabhjumā eelift femneekūs. Zaur to leelās muifchas glufchi dabiffti pahrees uf kalpu faimneežibu.

No Olaines. 6. februari ſā. g. ſchejeenes S. mahju rentneefa W. Iga diweem behrneem ſafodis rotas to paſchu neleelais ſchunelis, kurſch bija palizis trafs. Dfeednafšanas deht bija jaujem zefch uf Peterburgu. Pilnigi dabuja

ſinat, wehlfat ka fums ir bijis trafs un tapehž aiffawejās dafchās deenas, tā ka aifjelofchana no ſchejeenes notifa tiftai 11. ſe- bruari. — Tā ka pee Rīgas aprinfā polifzijas ir bijufchās ſchehlotees wairaf perſonas, kurās eewainotas no trafeem ſu- neem, tad Rīgas aprinfā polifzija pawehlfle ſchejeenes pagafsta waldei funūs turet peefeteuš un aplahflejofchufš noſchaut. Kahds olaineetis.

No Jaun-Weebalgas draudſes. Muhfu ſenafais draudſes mahjitais (tagadejais Rīgas Petera baſnijas wiſ- mahjitajš) Raehlfbrandta tehūs 1891. gadā draudſes konwe- tam zehla preefchā lahdu preefchlitumu, no katra peeraftamā deewaldneeka nemt 5 kap. preefchā baſnijas uſlabofšanas, kam ari konwents weenprahfigi peefrita. Tā ka muhfu draudſe ir peefkafitama pee leelafam ew. lut. draudſem Wif- ſemē, tad no deewaldneekem top ſanemta deefgan prahwa fuma, no 400—450 rbl. katra gadā. Schis teizamais pa- fahfums wehl pafstahw ſcho baltu deenu un nef deefgan ſweh- tignuš auglūs. Par ſcho naudu 1892. gadā tift isfrahfota baſnijas eefchpuše, iflopta wejā lapeſhta un eetaiffta jauna ſapu weeta blakūs wezajeem lapeem, kura tifta pabeigta pa- gabjuſchā 1899. gadā. Par lapeſhtas darbeem ween (tā muhfu draudſes mahj. Dſolina Igs jaunā gadē no kanzeles ſinoja) ifidot ap 1000 rbl., pahri pafifums lafē 200 rbl. Zeen. J. Dſolina Igs aifrahdija, ja draudſe buhtu eekrahjuſe 10,000 rbl. leelu kapitalu, tad ar kapitala procentem buhtu wazejūs wifus uf baſniju attezoſchos darbus ifpildit. Muhfu baſnijas 25 gabu jubilejas ſwehtkos (las 1898. gada 9. dež. tifa no- ſwineti) zeen. mahjitais ſinoja, ka tiftſchot eegahdats otes krona laftrufis. Nu jau ir otris gads, bet par to wairš nefas naw dhredams. Wehl newaru arfahf nepeemineeš diwās leetas, kurās jau no wifpahribas daudſtahf laifkratšos pah- runatas. Pirmā ir naudas laifſchana, las teel ifdarita no deewalfpoſchanoš eefahfuma pa dſeefafchanoš laifu ar preefch tam pagalwoteem upura maleem, las toti traužē. Otrā ir ta, ka pehž pabeigtas deewalfpoſchanoš ebergelneekš uf baſnijas ſleegſchna ſtahwedams, ſauz uhtrupes un dafchadus jitus ſlu- dinajumus, las tiftpat dhredami ir baſnijas eefchpuše tā ah- pufē. Naudas laifſchana war ifdarit baſnijas ahtrufē, ka tas jītās draudſes jau eewefis, un ſlubinajumu ſaufſchānu deretu eeriflot jītā weetā, bet ne uf Deewa nama ſleegſchna. — Uf mafalu ſehrgas pee mums tift trauzeta ſfolas dar- biba. — Ar laifkratu aboneſchānu pee mums ſahf walbt moſchals gars, tee jau ſahf parahditees pat muhfu tam- ſchakātš nomaleš. Ar laifkratu ſanemſchānu mehš waram pil- nigi apmeerinatees. Koreſpondenziju nodofchanoš un laif- kratu apſtelleſchanoš, ka ari to ſanemſchanoš galwenatās weetas mums ir ſchetras: pagafstamā, Jaun-Weebalgas muifchā, mahjitaja muifchā un baſnijas krogā. — Wisap- ſinigati poſta leetas muhfu wjadifibas ifpilda muhfu draudſes mahjitajš zeen. J. Dſolina Igs, kurſch neween mušs pabalfta pee laifkratu apſtelleſchanoš, bet ir palihgs pee apdroſchinatu wehrtibas ſuhfijumu noſuhfifchanoš, zaur to mums atfchift gara zetu mebroſchana lihdfi poſta fantorim. Par wifu to J. Dſolina Igam peenahšas ſifta atfina un patejiba. Buhmanu Peteris.

No Wihzeema. Swehtdeen, 6. februari tifa pagla- bata lahdā ſarjeenes faimneeka ſeewa, kura bija gandrifš 20 gaduš ſlima gulejuſe ar geuhtu ſliridbu, jo winai bija wiſf lozellī palifufchi neſpehžigi. — Wihzeemeefcheem, lai gan tee peeder pee Trifates draudſes, paſcheem ir fawa baſnija, kur deewalfpoſchana teel notureta lauru ſwehtdeenu, pa mehneft weenerif nahf mahjitajš un jītās ſwehtdeenas deewalfpoſchānu ifdara ſfototajš. Bet tagad, ka rahdas, muhfu baſnizina tift ſlehgta, jo walšs negrib wairš peenahžigu algu dot winas aplalpotojeem.

No Gaſartas. 8. februari ſā. g. weetejais muifchās meſchfargš bija pamantifš S. mahjās faimneeku S. muifchās meſchā medijam; tas ſleidees uf muifchu — paſinot par re- djeto. Bet tad pehž tam, ar wairaf zilweflam bija nogahjis uf meſchu, tad medineefa wairš nebija. Nu dewiſ uf mineto mahju, kur atrada noſchautu ſirnu. Tā la ſchis medineekš wairaf reifes peekertis pee medifchanoš, tad finams, nepahrees tift weegli. Zelmahetis.

No Etalbes. Pagahjuſchā gada beigās „Gaiſmina“ un Knabhaina“ lungi „Mahjas Weefi“ ſarp zitu ſinojuſchi, ka ſāji pagafsta weetneeku pulkš nolehmis p. g. 15. dežembri pamofinat manu algu ar 50 rbl. Schahdam ſinojumam gan negribēju tift, domadams, ka weetneeku pulkš, waj wiſ- maf pag. walde man buhtu paſinojuſe tahdu nolehmumu. Tomehr wehlfat israhdfijās, ka „Gaiſmina“ un „Knabhaina“ lgeem gan ſchini leetiſi tainfiba. Kad pagafsta waldei praſiju algu, tad man tifa teifts, ka mana nahfamā alga buh- ſchot 200 rbl. (250 rbl. weetā) un ka ſfoloraja palihgu efof pagafšs peenehmis, un ja es jau buhtu lahdu palihgu peenehmis, tad tas notifis nelifkumigi un bej pagafsta ſinaš. Par ſādu teeru atfeds atfahfiba ſ. g. Mahjas Weefi 4. num. ari patš weetejais pagafsta wezafais. Uj ſchahdu pag. wezafa ſinojumu eſanu peefpeefšs leetas labad dot ſchahdu isfraid-جومو: 1892. g., kad biju ari par pagafsta ſtrihneri, weetneeku pulkš man peefpreeda preefch ſfoloraja palihga peene- ſchanoš 50 rbl. 1894. g. atfahjios no pag. ſtrihwera amata, tad ari nediju peefpeefšs palihgu peenemt; weetneeku pulkš uf manu luhgumu peefchfchra minetos 50 rbl. pee manas algas, kopā 250 rbl. Schahda alga man tad ir mafata lihdfi pehdejam laifam. Schahda mana alga ir ari gadu ſfoloraja redſama — gada budſchetos apſpreesta. — 1896. g. ſfoloraja pagafsta Iga uſdeewumš grefošs pee weetneeku pulka ar luhgumu, deht ſfoloraja palihga peeneſchanoš, tadehš ka ſfoloraja ſfairs ſneefšs pahf par 60. Weetneeku pulkš manu luhgumu eewehroja un noſpreeda: „pag. ſfolorajam Peterfon Igm. dot reſp. mafaf par palihga peeneſchānu 80 rbl. t. i. pehdeja palihga lonu pr. 1896/97. — 1897. weetneeku pulkš noſpreeda: „peedot gabigi pee palihga ſfoloraja algas 10 rbl. kopā 90 rbl.“ Schee weetneeka pulka nolehmumi norafſti tā, ka profotola grahmetā. No 1897. g. ſfoloraja algas naw pahrgroftas. Tahdas ſfoloraja palihga algas, lahdas pag. wezafā t. norahda ſawā ſinojumā, man nefad naw ifmafjatas un eſamu pilnigi pahreeginas, ka ari tahda weetneeku pulka nolehmuma nebuhš. Scho eewehrojot ir redſams, ka mana alga ir gan pamafinata ar 50 rbl. — Pehž ſāje jau peemineteem weetneeku pulka nolehmumem man bija gan teefiba peenemt ſfoloraja palihgu. Pagahjuſchā rudeni — ſfolas ſahfumā ari peenehmu palihgu, kuru taut-

Stolu inspektora lgs peclaida tilai schini seema, tadeht ka tam wehl naw stolotaja teefbas — stolotaja diploma. Scho ari pagasta walde it labi sinaja. Bet ka pagasta wezaja lgs bij eedomajees pascha stolas laifa widu jautajumu par paligba stolotaja peenemfchanu preefscha list meetneeku pullam un tas, jau manis peenemto paligbu nolihdhis, tas man ir un paleel neisprotams. Wehsot pag. wej. l. fino, ka stolas darbimeelem — stolotajem ir turpmal tiksot ismaksatas tas paschas algas. Ja nu eewehro, ka libds schim stolotajam malfaja 250 rbl. un wina paligjam 90 rbl. un pehz tagadeja nolehmuu teel malfata stolotajam 200 rbl. un paligjam 120 rbl. — waj tad nu tomehr neisnaht, ka no stolas darbimeeku algam atwikti un pagastam zaur to aistaupti 20 rbl. — un waj tad „Gaismina“ un „Knaabaina“ Igi naw gan pateesbu norahdjuschi, ka mana alga pamafinata ar 50 rbl. un ka pag. wezaja lga sch. g. Mahjas Weesa 4. num. jautajums „kuram gan schini leeta stolotaja algas pamafinaschanas fina libds schim stahde un kuram nepeespreesta pelna zehlfues“, ir gluchti neweeta, — jo patz par par sewi faprotams, ka stahde zehlfues stolotajam par 50 rbl. un pelna pagastam par 20 rbl. Par scho leetu esmu eesneefas fuhdibu peenahjigai eestahdei deht schis leetas tahfatas isfchirfchanas.

J. Petersons,
Stalbes pag. stoloitajs.

Widfemes Kreditbeedriba, ka „Nischl. Westn.“ dširdijs, eht eesneeguse peenahjiga weeta deht apstiprinafchanas projekt u kredita dechjamu speziali preefsch femes u slabofchanas noluhfem.

No Krapes. Krapes krahfchanas un aifdofchanas leate notureja 31. janwari f. g. gada fapulzi, turu bija eerasufchies ap 50 beedru. Gada pahrlatu nolafot israhdjias, ka beedribas darbiba paleelinajues us apmebram 10,000 rubl., jo 1898. gada apgrofijums bij 31,766 rubl. 38 kap., kamehr 1899. gada apgrofijums 41,690 rbl. 68 kap. Beedru dividenda ismaksata tifa nolemti 8%, kamehr pahri gadus atpalat tas fahneefja pat 20% pee mafata apgrofijuma. — Weeteja dšeed. beedribas preefschneeziba nolehmu use isrihtot 27. februari f. g. teatri ar balli. Lugas israhdjias schahdas: „Glabbis“ no sweedru rafhneezies Alphilda Agrell — Lejas-Kruhmina tulfojumā un „U preefschu buhfu gudrats“ — H. Kuhlta originalluga. Ta ka teatra personals ir aifneen zentees ko freetru ufwest, tad ari schoreij fagaidams patiflams gara baudijums. L.

No Salazgribwas. Swehtdeen, 6. februari sch. g. Salazgribwas Sadraudhiga beedriba swineja desmit gadu pahrlawehfchanas swehtfus, isrihtlodama goda meelastu un teatri. Swehtfus atlahjot, beedribas jautribas lomietas preefschneeks, stoloitajs E. Duhnas lgs dewa ihfu pahrlatu par beedribas desmit gadu darbibu. Sche D. lgs norahdija, ka weeteja Sadraudhiga beedriba tagad leelala mehra gahdajot par isgluhitbas isplatiufchanu, jo wina fahfotot pat jautajumu walarus ar preefschlahjumeem, kas preefsch lahdeem desmit gadeem bhufchi reta leeta. Teatris fahfahs plkst. 7 walaru. Ufsweda Rudolfa Blaumana „Lauo garu“. Irahde bija deesgan pamaj apmekleta, kas isfahdrojams zaur to, ka apfahrtne noko nesinaja par mineteem swehtfeem, jo programā tifa loti wehli isfuhrtas — 2-3 deenas preefsch israhdes. Veesis.

Stolu femes jautajuma, ka „Nordl. Zeit.“ fino, isnahjis prinzipiats spreedums. Rudingas muifchas ihpafschneeks, grafs Mantewfels, fuhdfeja Rudingas pagastu, lai tas is Marlu mahjam nem ohra sawu stolu. Suhofiba bija gabhufe zaur wifam instanzem, libds tam fenats to nenodewa apelazijas departamentam, furesch tad ari nospreeda, ka pagastam jaatlahi Marlu mahjas un jafamafja teesu isdewumi. Pagastis fenotam gan eesneefja fahfotijas fuhdibu, bet fenats to atlahja bes felam, un spreedums nahja utumista fpehfa. Ta tad nu staidri nolitts, ka pagadidam atwehlot pagastam stolas femi, pagastam naw us scho femi nelahdas ihpafschuma teefbas, ja ta uf formalu pirkfchanas kontraktu waj bahwinajuma pamata naw eewesta grunts graymatas. Mineta gadijuma par to jo mafat warea buht runa, ka Mantewfslu muifchas ir fideikomifi.

Jelgawa 1900. gada tiks fahfotata pawifam neparasta isfahde — medibu fchimu isfahde. To notures no 10.—13. juntjam ugunsdhefseju beedribas fahle. Isfahde buhs redjami mefcha swehru ahdas, isbahsti swehri, ragi u. t. t.

Jelgawa eeguufwe leetu montojumu. Relaktis miljonars fapteinis Friedmans, ka is San-Franzifkas fino, noraktijis sawai dšimtenes pilfehrtai 80,000 rubtu, fura gada procentu pufi dabu lahda schiddu eestahde un otra pufe nolemta triftigo flimneefem.

No Sihpeles. 13. februari weeteja Labdaribas beedriba bija fahfotufe teatri. Irahdei iswehletais „Relaimes pums“ bija peewilzjis publiku dšichā flaita. Irahde, atflaitot mafatas fuhdas, noriteja glubi. — Keif pahfdeejam, ka Adolfs Allunans nodomajis muhs apzeemot. Gaidit, gaidam, bet newarom fagaidit. Nu — gaidifim wehl.

Sihpelneeks.

No Lukuma. Kamehr pagadidam atlahja jauno dšelfeetu, zaur Lukuma us Rigu teel fahfatas dahfadas prezes: wifadi putni, tauri teki, zuhfas un mahjputni; lini, toki, malla, spirts un ziti laufaimneezibas rafchojumi nahl no Stendes, Spahres, Ughales un Bentipils flahjam. No Rigos us fcham flahjam atfal peenahf manuufaturas un kolonialas prezes, fikes, wihns un brandwihns, un Baldschlofchena alus. Sewifchka cofiba manama Stendes flahjia, fura prezes fuhfa ari us Peterburgu. Kahrtejos braunjeuus eerihsfotot no 1. mara, pehz lam preefschu fuhfifchana buhs loti atweeglinata, jo tagad jamafja par 25 pudeem, faut ari mafat tiftu fuhrits. Wifas wajadfhigās ehlas un fargu buhdas gahdrihs jau wifas gatawas.

No Blihdenes. Blihdenes Stuhru pahrtitas beedriba notureja sawu kahrteju pilnu fapulzi 12. februari. Wifpirms beedribas preefschneeks nolafja gada pahrlatu par beedribas darbibu pagahjufchā gada. Is pehdeja fche uffihmechu swarigalo. No 1898. g. kafe atlizees flaidra nauā 1355 rbl. 16 kap. Gada laifa kafe eenahjis 14,373 rbl. 12 kap. un is kafes isdots 15,393 rbl. 61 kap. 1. janwari 1899. g. weitala prezes bija par 3490 rbl. 50 kap. Gada laifa prezes peepirktas flah par 13,911 rbl. un pahrdotas par 14,805 rbl. Us preefschu rehlna pelnits

1587 rbl. 74 kap. Mihzibas kapitalis 2430 rbl. un referwas kapitalis 354 rbl. leels. Beedribai netto pelna pag. gabā bijufe 523 rbl. 6 kap. leela. Dividendu, furesch ir apmebram 6% leels, fapulze nolehma preeflaitit pee beedru dalibas naudam. Pahrwehleti tapa 5 waldes lozekli un 3 rewidenti, to flarpā ari beedribas preefschneeks un wina meetneeks. Pehdejee lungi, fawas dšihwes pahrmains deht, luhdja fapulzi winus no amateem atlaift. Par preefschneeku tapa eewehlets — A. Tamfons, wina meetneeku — J. Kufis, rafhtrwedi — K. Sarfchants, wina meetneeku — K. Kuplais, kontroleeri — J. Willa un wina meetneeku — Pinnis. Rewidentos palifa libdschneezies — Slumpis, Kuplais un Wills. Ta ka pee beedribas plaufschanas un kahrtigas darbības leeli nopelni bija libdschneeziam beedribas preefschneekam A. Friedrichsona lgam, tad beigās fapulze parahdija tam sawu atfinibu un pateizibu ar peezelchanos no sehdefleem. Jowehlas, faut jaunās preefschneezibas lungi fawā darbiba ispelnitas tahdu pat atfinibu un godu. — s.

No Saufas. 30 janwari f. g. Saufas Laufaimneezibas un Dšeedafchanas beedribas notureja sawu gada fapulzi Saufas „Galabros“, tur bij deesgan leels beedru un weefu flaitis eeradees. Fapulze tifa atwehrtā no M. J. lga, un libds ar to tifa nodseedata walstis himna ar Saufas treschā tauru muiflas fura pawadifchanu. No pagahjufchā gada pahrlata redfams, ka Laufaimneezibas beedriba ir loti publeufjes, apgahdabama mahfligus mehflus, sehllas, dahfadas darba rihfus u. t. t., ari pat ar jautajumu isfahdrojumeem zentufes. Pehz beedribu fapulzes bija weefiga fahfihwe. M. G.

No Sufejas. (Subates draudis). Pagasta amata wihru wehlefchana ir eewehrojams un fwarigis notikumis lauzineeku dšihwe. Jit moschi fahf riet fahfihwe, ja weenteefgu wejmodes kautinu weeta pee pagasta stuhres nahl spirti fpehti, lam jaunlaifu gars un profibas naw fwefcha leeta! Un lam gan nepafihfamas behdigās felas, tad pagasta littena lehmaji fahfahdas no tahdeem, lam wismihfal gribetos nolegt, ka pee debestā spihd faule. Kas fufjeefschem nahlamos trihs gabos no fawemem fluhretajem fagaidams, lahstaji nogidis, dabuhdami finat, ka jaunās waldes un weeteeku pulfa fahfahwā naw eekluwis it neweens no laiftraktu abonetajeem; scho pehdejo te naw nebuht, fahmebra, mafat, ka jehlurā zita Augfchurfemes pagasta. Jaunaji spraudufchies few par mehri „eewest fufjeefschos jaunu gaisnu“. Teefchan, jauna, nereofeta gaisma pluhl no wina wifpirmajem nolehmuem. Biju fchās waldes laifa tifa nolemts nahfotfah wafarā ufzelt jaunu stolas namu; tagadeja walde nolehmuše ehlas zehlfchanu atlist uf weenu jabu. Bet ta ka pee tam ari nolemts fchofeem fahga bafku wehl nejrst un newest, tad stolas nama zehlfchana fahfistifi atlitta uf diweem gadeem, jo, ka wifpahr finams, seemā jiristi bafki naw derigi dšehleem tuhtin nahfotfah wafarā. Ta tad apmebram 90 behrneem wehl diwi gadi jasmof un jafalst stolas wajadifbam pawifam nederigā wezaja ehfa. Bes tam wihri, lam rokā ta wara, nolehmušchi 1) stoloitajam atnemi no algas 30 rublus, furi preefsch pahra gadeem tam pee pirmatnejas nolihgtās algas peelkti, un 2) zaur pagastwezako zelt pret stoloitaju peenahjiga weeta par to fuhdibu, ka tas leel fawu wefu mafat — fawā tulā. Warena usmudinajums stoloitajam no pagasta preefschlahwju pufes strahdat ar mihlestibu un energiju pee jaunās waubdes isgluhitofchanas! Zirtejs.

Jekabmeesta Sabeedrigā beedriba 13. februari isrihfoja Kurfemes weefnijas fahle dramatifku walaru ar dšeedafchanu. Irahdits tapa „Dnkuls“, joku luga 3 zehleenos. Publikas bija eeradees wifai maf. Irahdes flarprihifchos dahsi no akteerem flahgaja flarp flaitatju rindam ar falmu platmalem uf palafucha un fpeefem padufe, kas publikai atflahja nepatiblamu eesfoidu. No prezam dšeedatam dšefmam dahfahs bija jautos („Wahfes firds“) un tapa labi dšeedatas. Solo gabali no Keeplatna lga preefschā nesti bija flaitsi. Apmeklotajs.

c) **No jitam Kreewijas pufem.**

Par mahfligo mehflu eewedumu Kreewija.

Interesantas finas par mahfligo mehflu eewedumu Kreewija atrodam laiftraktā „Chemische Industrie“ 18 99. g., tur redjam, ka pateizotees femes kulturās pazelchana, ari mahfligo mehflu eewedums gadu no gada audfif. Wifairait peeaudfif ir Tomasa miltu un superfosfata eewedums, bet mafinajees fahfeto kaulu un kaulu pelnu eewedums. Lahda flarpiba jau weenā pascha gada, warēs redjet no no fefofcheem flaitfeem:

Tifa eewests:	1897. gada	1898. gada.
Samaltu kaulu, fosforitu un Tomasa miltu . . .	1,289,000 pudu	1,925,000 pudu
Superfosfatu, apstrahdatu kaulu miltu, pudreta . . .	1,263,000 „	1,446,000 „
Sautetu kaulu, kaulu pelnu, kaulu ogtu . . .	5,000 „	1,000 „
Stafsfurtes fahfu (Italija mehflis) . . .	327,000 „	346,000 „
Regatawu mehflu materiau . . .	547,000 „	145,000 „
Kopā . . .	3,431,000 pudu	3,861,000 pudu

1896. g. fopsuma bija 2,952,000 un 1895. gada tilai 2,602,000 pudu. No wifas mahfligo mehflu fopsumas zaur Rigas oftu ir eewesta 1/3 dafa, zaur Keepaju 2/3 dafas un 1/10 dafa zaur Neweli, ta ka no wifa mahfligo mehflu eeweduma Kreewija 11/10 dafas ir gabhufchās zaur fcham trim Baltijas oftam. Bes tam wehl zaur Rigu ir eewests apmebram 309,000 pudu neifflahdatu fosfatu.

Mehflus twaki fahfirojot zaur Rigu un Keepaju 1897. un 1898. gados ir eewesti schahdi mahfligees mehflit: Superfosfati:

	1897. g.	1898. g.
zaur Rigu	449,812 pudu	789,470 pudu
„ Keepaju	279,116 „	330,046 „

Ta tad war teiki, superfosfatu eewedums weenā pascha gada pazehlees par 320,000 pudeem. Bes tam wehl Baltijas gubernās zaur Neweli eewesti 1898. g. — 209,870 pudu un 1897. g. — 124,490 pudu.

Tomasa miltu ir eewests:			
	1897. g.	1898. g.	
zaur Rigu	142,493 pudu	357,055 pudu	
„ Keepaju	454,177 „	438,669 „	
Kopā	596,670 pudu	795,724 pudu	
Kainita eewests:			
	1897. g.	1898. g.	
zaur Rigu	88,176 pudu	109,013 pudu	
„ Keepaju	36,792 „	173,769 „	
Kopā	124,968 pudu	282,782 pudu	

Ishiljalpetera eewedums pawairojees mineta gada pe 10,000 pudeem. Lai gan uf mahfligeem mehflieem deesga augsta muita, tomehr negatawo mahfligo mehflu peewedum no Sefchfreewijas gubernam naw warejufchi gahdi dahdsumā wairotees. 1898. gada, ka finams, no Stafsfurtes fahfem, fefrlahba lalija, ischiljalpetera ir atzelta muita, ka eewedumi pagahjufchā gada buhs jo flipri wairojufchies. J. W.

Jautajums par femneeku nekufstama ihpafschuma pahrdofchanas kahrhibu, gadijuma, tad nu (nekufstams ihpafschums) apfahfifis deht pagasta teefal fpreedumu u isplidifchanas, ka ofiz. „Torg. Prom. Waf. fino, eesneegts waldfofcham fenatam deht isfchirfchanas.

Barona Stiegliza tehnikfās fihmeschanas zentralffola Sw. Peterburgā. Wifween wairu un wairat attihstotees ruhneeziba un tehnikai Kreewija radās ari wajadiba pehz tahdam eestahdem, turas flarpfchim wajadifbam. Ta ka libds schim tehnikfās ruhneezibas mahfla atrahās ne uf wifai fpefcha pahfpeem tad no waldbibas pufes teel gahrats par tas pazelchana. K.

„Nowoje Wremja“ pagahjufchā gada pehdeja numurā fine tad pee finantfchu ministrijas fahfahdjufes sewifchka komifija fura nem ishdwalibu eewehrojamatee mahflas, ruhneeziba un dahchu eestahfchu preefschlahwji. Schas komifijas mehflis eht zauruhfot projekt u par ruhneezijas mahflas jo plahf, attihfifchanos Kreewija. Zerot litumu projekt u nodot apfliprinafchanai ne wehlat ta libds fcha gada 1. martam. Ta tad domajams, ka jaunās eestahdes ufshfts fawu darbiba jau fcha gada rudenī. Pehz fcha projekta fchahdas eestahdes warēs atwehrt pilfehrtas, privatpersonas, fabeedribas, femstas ka ari ftronis, un schis ruhneezibas mahflas eestahdes buhshot fadalitas peezās fchirās. Pee pirmās peederoschā ta fawamās „fihmeschanas flafes“, turās wareschot nodarbotees ta deenā, ka ari walarā, gan wihreeschi, gan ar fseweefchi. Schis flafes nodomatas sewifchki preefsch amat neefem. Tantis pahneegschot tilai jirtutu un brijhwas rafa fihmeschanu, ka ari lipinafchanu. Pehz tam nahl ruhneezibas mahflas darbijas, turās warēs strahdat ari wihreeschi, ka fseweefchi. Pahneegfchanas preefschmetri tee pahfi, tih obligatorifski janodarbojas fahdā spezialā darbija triju gadu laifa. Kas felnigi beifd fufu fchahdas darbijas, dabu „meiftera“ tituli, un ja beigufchee ir femneeki, tad uf wifese flaitem wini atfwahinami no meefas foda. — Pee wahfotfcha fchirās peeder ruhneezibas mahflas stolas. Tantis jo diwas nodatas — ar wifpahrjoje iglithibu un spezial Pehdeja bes fihmeschanas un lipinafchanas teel ari pahneem mahjiba par flileem, puku fihmeschana un dahchadi ufdewum. Teel peenemti abeja dšimuma lozekli, ne jaunafi par 12 gadeem, — wezums neaprobechots. Eestahtees war ar elementaru stolu diplomeem. Strahdafchana darbija ari obligatorifka. Selmigi beigufchee dabon „mahj fihmetaja“ tituli un bawda otras fchirās teefbas fan flaufhā; pehz triju gadu nodarbofchanas fahdā fahfili waj ruhneezibas mahflas darbija, mahjits fihmetajs dabon perfoniga goda pilfona teefbas. — Wehsot pee pehdejes kategorijas peeder ruhneezibas mahflas eestahdes. Ta tiksot eedalitas diwas fchirās — ar wifpahrjoje iglithibas fufu un bes tahda. Tahdā eestahde buhshot pawifam astonas flafes. Apafschajas peezās flafes fufis ishdinafchotees ruhneeziflās mahflas stolu programai. Pehdejas wezatas flafes, bes wifpahrjeem preefschmetem, ka bibeles flahfem, literaturas wehstures un tawu wehstures, sewifchki kulturwehstures, fiftas, fimijas, tehnologijas un anatomijas, tiks lahfa mahflju wehsture un freem mahflas wehsture, ka ari pahneegta lipinafchana, dšimw dabas fihmeschana, atwareleikchana un kompozifija. — Pahneegfchos fahf par „mahflfeneekleem-fihmetajem“ (экономико-производитель). Schis diploms dab perfoniga goda pilfona teefbas un fara flaufhā bawda 1. fchirās anweeglnajumu.

Tahds apmebram jaundibinajamo eestahfchu eedalijum un programā. Bes fchahbam, pee pehdejas kategorijas peederes ari jau pahlahwofchā barona Stiegliza tehnikfās fihmeschanas zentralffola Sw. Peterburgā. Zaur fcham rindhaw gribetu modinat sewifchki latwju jaunawu interef uf mineta stolu, turās darbiba un mehflis warubht nedaudjeem peerlahfajem buhs twaf finams. Latwju jaunawas, beifd fahdu wihuweju mahjibas eestahdi, dahchbrihd teefcham neht turp dotees un lahdejadi papildinat sawu iglithibu. Jitā eestahdes eestahtees tas atbaida waj nu pahrl leela foflarenze, waj ziti nelahwehligi apflahkti. Barona Stiegliza fihmeschanas stola pahrbauhfchana notef tilai fihmeschanu u perspektiwā. Ka latwju jaunawas ar scho leetu ma fihfamas un libds schim mafat interefufchās, jau peerabtas apflahflis, ka mineta stola naw neweenas latweetes, faw gan zitu tauteefchu flaitis deesgan eewehrojams.

Barona Stiegliza tehnikfās fihmeschanas stola atwaw finantfchu ministrijas pahfifinā un teel ufureta no kapitalu fura stola par labu nowehlejis tas dibinatajs A. R. baron Stieglizs. Stolas noluhfs — fagatawot fihmetajus, dahkrahfotajus, flulptorus preefsch ruhneezibas mahflas wehdfifam, ka ari fihmeschanas stoloitajam u stoloitajas wihdjifematās un profefjonalās stolas. Stola teel ufnehti u wihreeschi, gan fseweetes, ne jaunafi par 14 gadeem (wezewarobefchās naw noitektas). Luhguma rafhns eesneef uf dšifora wahdu libds 15. augufstam (ne wehlatu ka libds 1. fofl. tab stola fahfahs nodarbofchanas); luhguma rafhā jamin, u wehlas eestahtees par floneeku, waj brijhwflaufstaju. Luhgum rafhām japeleek flahf kufstama fihme, leeziba par wifaj flolas 3 flaju fufja fihfchana (ar 6 nodalam), waj 4. fl. rafhfloras, gimnafijas, waj jitas fahdas tamildhde eestahdes apmekleefchanu; bes tam wehl japeleek fahf

Patlaban jaunais kurators kungs preside Peterburgā labā widoje stotu reformas komisija apakškomisija, kurai jaapspriestā jautajums par skolotāju materialu un deenesa stāvokli. Jaunais kurators esot lels klāstās isglītības draugs un wina atbraucšana Rīgā, tā dīrdams, nenotikšot pirmā aprīka beigam waj maza saktuma.

Rīgas latveeschu teatri ištahdis: Trešdeem, 23. februari „Trihs pahri turpiju“; swehtdeem, 27. februari „Turaidas rose“.

Rīgas draudschu pecaugšana 1899. gadā. Rīgas kristīgo draudschu lozektu staitis pagabjuschā gadā pecaudstis par 1263 jaundsimuscheem lozektu, kuru starpā bij 643 sehnī un 620 meitenes. Zaur pecaustischānām pecaustis klat 625 wihreeschi un 1000 seeweeschī, tā ka wifs klat pecaustischu staitis istaisa kopā 2888. Mīruschās ir 510 wihreeschu kahrtas un 282 seeweeschu kahrtas personas, irakstijuschās uš zitureeni waj aissubtitās uš Sibiriju ir 283 wihreeschu kahrtas un 352 seeweeschu kahrtas personas. Tā tad draudsches wairojuschās par 2888 un masinajuschās par 1493 personam, t. i. draudschu lozektu staitis pecaudstis par 1395 dwehselem. Kristīgu draudschu staitis 1899. gadā bij, isnemot tirgotajus, 97,238 dwehseļu leels. Kopā ar tirgotajem un schihdeem Rīgas nodoktu maktataju draudsches fastahw is pahr par 110,000 dwehselem.

Grahmatu galds.

„Dseesmu pubra“, redigejis Ostars Schepstis, Plates apgahdiba, 1. buetniza isnahkse. Saturs schahds: „Klusa naktis“ (jauktam forim). No Joh. Brahmsa. „Slatu bardu dseesma“ (wihru forim). Is Silchera krahjuma. „Dahwajums.“ Dseesma preefch solo balfs ar klaweeru pawadischānu. No Rob. Schumana. Wifam trim dseesmam tekstū tulkojuse Aspāsija. „Uti tu saka libdžina.“ Tautas dseesma is Reswaines apgabala. Uš balfim lista no Marijas Guben. „Kalinai stahwedama.“ Tautas dseesma jauktam forim. No J. Sabulina. „Uš pazetees.“ No S. Lūzela. Dseesma preefch solo balfs ar klaweeru waj ehregetu pawadischumu. Tekstu tulkojuse Aspāsija.

Saimneetschu un Seltenu kalendars 1900. g. Drusajis un apgabdjais Grists Plates. Zau nosautums Seltenu kalendars ir las maigs un patihlams, bet schogad schim nosautumam ar toti peemehrois istais un saturs. Wahka bildi shmejis muhsu mahstenees J. Rosenthals. Bilde rahda gudribas deeni, tura lausch saru no lauru kofa to pasneegt latwju seltenei. Shmejums til maigs un moderns, ta to tihās arween no jauna usstatit. Diwos mahstas bildes uš ihpachām lapam. **„Maja seadini“** no Waltera. **„Maja seadini“** mums rahda kofcho seedoni zilwela dshiwē un dabā. **„Ektena deewes“** no Paula Thumana, kuresch staitis atteblojis sengreeku fantāzijas tehles gleznā: Klotu (zilwela dshiwes pawedeena wehrpeja) Lachess (schī pawedeena isdālitoja stary zilweelem) un Atropos (littena negrojamiba, dshiwes pawedeena nogreeseja, nahwes deewe). Schī glezna emantojuse loti leelu atsinibu. Ari teksta Seltenu kalendārā eewetotās pehz mahstas gleznam kofī smalki isstrahdātas bildes. **„Noschu laizinsch“** no Schweningera. Te ir tehlets roschu laizinsch dabā, tur wifs roschu seedos lihst un dāitisch jaunelkts un jaunawa roschu laizinu juht sawā firdi. **„Greetina“** no Schweningera. Fausta Greetina wifā jaunawas dālumā kaitisu mihlu firdi domā par Faustu. Lai minam te tīkai labtus pantinus schās bīhnišchī jautās stānas no bildei blatam eewetotās Goethes dseesminās is Fausta, Raina tulkojumā:

Man meera naw,	Manas truhitis uš wīnu
Sirds sehtas juht;	Krautin trauz.
Es newaru muhscham	Kaut twert to un turet
Wairs meera guht	Man buhtu kauts.

Un stubstīt un stubstīt,
Un rotās lihst,
Uš wina stubstiteem
Waj nahwē nihst.

Seltenu kalendaru pušcho ari wairat modernās winjetes un rotdarbu shmejumi. Literaristā data eesahās ar Poruta Zahna tehlojumu is dshiwes „Substī“. Nabaga meitenite, kurai mahte wahrgst un mirst nabagu mahjā. „Latweeschu Awīres“ Wifulis par scho Poruta tehlojumu isfahās schahdi: „Poruts rahda sawu meisteribu dshiwes un dwehseles tragikas tehlojochā. Un te Poruts prot tihlābi eesatitees, tā reti lahds no muhsu rāstineelem.“ Rainis pasneeds no jaunā, kofī ezeenitā treewu rāstineela Goetija „Dseesma par ehrgli“, lihds ar Goetija interesanto biograhiju tā schī rāstineela genijs wifem nejauteem apstahleem par spihiti iszihnišees pee gāismās un slawas. „Dseesma par ehrgli“, war labi eepahstees ar genialo dsejineetu, tas Raina atdsejojumā ir pats par fewi saprotams pilnigi atdsejots. Aspāsija apstata **„Zbena, Noru“**. Schis apstāts aptwer fewi daudj, daudj wairat, to pilnigatu un pamatigatu nekā lihds schim par „Noru“ rāstītis. Schis ir weens no dsejineezes Aspāsijas labaleem darbeem un modina ari lasitāja labatas juhtas. No treewu rāstineela W. Raditschā **„Masā skolotaja“**. Ta ir jaunawa ar pawifam zitadeem mehrekeem un zitadeem idealeem nekā parasts — wina usupurejas sawu lihdszilweku labā — eet lihds nabaga isjelotajeem uš Sibiriju, lai isglitotu wīnu behnūs, zeech nejanos zela greubtumus, zeech truhlumu un badu austlajos seemelos, kur wifs fastingsi. Wina waretu laimigos apstahstos atgreestees uš dīntenti, bet wina paleel usizija nabaga jauno Sibirijas emihnteeu behneem. Isjelotachā uš Sibiriju te toti labi attehlota. **„Tifai bagatu“**. Jaungada stahstinsch is ungaru walodās. Te rahdita seeweete, tura tad, tad to eeguwise patfahwibu, sneeds rolu tihai tahdam, kuresch to patees mihl. Dsejoti: no Raina **„Seedu sayni“**, no Poruta **„Pee jubras“**, no Blaumana **„Kofletaja dseesma“** pehz Goethes u. z. Agronomis Wagners pasneeds ihsti praktisku rāstu **„Par weena raschoshānu un isstrahdashānu“**. No ta war muhsu saimneezes daudj mahjitees, tā wīderigati ar weemu rihlotees. Rāstā dāschī shmejumi. Ari Dr. Walodis pasneeds saimneezem noderigu rāstu **„Zilwela usures un usuras weelas“**, kureš apstāitīs, zil zilwekam wajaga barības weelas usnemt un

lahds barības daudjums atrodas dāschādās ehdamās weelās. Tad nahl wairat rāstī, kur apstāitī seeweeschu panahstumi dāschādās semēs: **„Seeweeschu jautajums Somijā“**, saipatistī atstahsta seeweeschu augsto attihstības stahwollī Somijā — tā seeweetes lihds ar attihstību ari wairat maiguma un laimes nes gimenes dshiwē. **„Seeweetes Anglijas walstis deenesā“**. **„Seeweetes Franzijs walstis deenesā“**. **„Seeweeschu starptautiskā facima Londonā“**. **„Spanijas seeweeschu dshiwē“**. **„Seeweeschu panahstumi“**. Tad wehl ihtumos wairat aistrāhdijumi par seeweeschu panahstumeem sinatnes. Pamahjiba ari „Par skaituma kopschānu.“ „Kimijsa saimneezibā“. Tur isfajiti wairat kofī leetderigi padomi saimneezem. Pahra pehdejos gadus Seltenu kalendars bija wahjats palizis, bet tee wif spehki, kas tagad pee Seltenu kalendara satopoti tur wehl lihds schim naw strahdashuschī. Kad Seltenu kalendaru apstata, tad japahrleezinas, tā wina literaristās faturs ir tahds, turam paleetama wehrtiba tā glihtai grahmatai.

No ahrsemem.

Kara sinās.

Pehdejā nedēļā notikuse uš kara lauka pilnīga lomū maina: angli eeguwuschī weenu uswaru pehz otras. Dīrdēnas 15. (27.) februara rihdā pulstī. 3/8 padewās buhru isweizigalāis wadonis Kronjē ar wifu sawu kara spehku — 2 deenas wehlal aishwabinata Ladisimisa... Schahda pehshchānā kara laimes pahwaina nahl jo wairat negaiditi, tā buhri lihds pat pehdejām deenam deesgan buhschigi zihnišchees un atstāstus angļu usbrukumus. 10 deenas turejes Kronjē eeslehgts schaurā upes lejā, tas 150 pehdās plata, 50 dšita un 3 werstes gara. Angli wairakfahrt mehginajuschī usbrukt, bet tihuschī ar leeleem laudėjumeem atstāti. Buhri bijuschī wiskapfahrti upes lejā usmetuschī stehlineeku grahwjus, kuresch angli neprehjuschī eemēt, topehz Robertis pawehlejis māsleest atstahptees un usfahrt granatu uguni. Lai isfargatos no granotam, buhri atstahjuschī stehlineeku grahwjos til neelelu daku koreiwju; leelā tāra spehka daka turpretim apmetujes upes lejā, kur to angļu leelgabalu granatās newarēja keri: upe te wifai lihsumaina un tajā tainai eeschaut nebija eespehjamās. Bet nu Robertis pecaustischānā wairat haubiju baterijas un eesahjis is tām bombradet upes eleju. Granatās is haubijem teel schautas slihi gāfā, tā ka tās usstihrt domatam mehrtim no augschās. Un haubiju ugunis panahja sawu mehrti: lihda granatās arween beeschāki eekrita eesējā buhru lehgeri un pahrsprahgdamas iszehlā gistris noslahpejoschus dehsmus. Kronjē bija gādhjis palihgus, bet tes negādhjis angteem isdeweēs ispostū Kronjēs munizijas noliktawu, tā ka buhrem aptruhjis munizijas un neatizees zīs, tā padotees. Pats Kronjē gan gribejis wehl mehginat islaustees, bet noturetā tāra padomē wif ziti buhru wadoni isfajijusches pret islauschānās mehginajumu, aishrahbijuschī, tā pee angļu leelā pahrspehka neesot nelahdas zerības, tihl sweitā prom. Tā tad nospreesls padotees. Un Kronjē dewees angļu lehgeri pee Robertis un padewees beš nosajijumeem, t. i. pataujotees uš angļu schehlastību. Schahds isnahlums bija pawifam nezereis, aplehjis wifus buhru zeenitajus tā ar aukstu uhdeni. Neweens nebija zerejis, tā agral til waronigais Kronjē, kas allahj jau sakahnis anglius, schoreis padosees beš lahds nopeetnas pretim turechānās. Ir jau gan tainiba, tā buhru famebrā ar angteem bijis wifai ma: pawifam kopā til 3700, eeslāitot pee tam wehl seewas un behnūs, kareiwju warubst naw wairat par 3000. Un angļu bijis pahri par 40,000, pee tam ar lahdeem 120 leelgabaleem. Buhrem lauka leelgabalu til 4, beš tam 2 māsima leelgabali. Tā tad angļu pahrspehks teescham bijis fatreejoschās. Tomehr ihsti waroni ir tahdā reise, tur naw zerības uš glahshchānos, sin mirt. Kronjē no dāschēem eejuhsminateem awischneeleem nereti fahldshinatā ar greeku waroni Leonidu, kas 480. g. pr. Kristus negribeja atlahptees pret mihlizeem perfu bareem un trita zihnā. Bet schahds fahldshinatjums pilnigi neweetā. Kronjē gan lihds schim dubshigi zihnišees, bet galu galā eeslāitīs par gudratu, ar sweitu ahdu, pat neweinotīs padotees. Drufku sawadi ari, tā tas atlahjotees fahwās no angteem eeslehgtees. Buhrem tātchū wifem sirgi, tee it weegli buhtu warejuschī iswahritees no leelā angļu kara spehka aplampeeno. Kronjē gribejis glahbt leelgabalus, muniziju un promjantū, bet zaur to tas newarejis marschet ahtrakti, tā 2 werstes stundā, jo wifos ratos wifuschī aishjughiti wehshchī. Tahdejadi tad angļu lahjeneeku pulsi, nestatotees uš wifu sawu gausumu, to panahstuschī; angļu jahneeku diwifija tam aishgahjuse aish muguras. Waj teescham Kronjem nebijuschī wairat tā 4000 wihri, jeb waj tahda data no tā tāra spehka glahbūtes, naw wehl lihds schim isfahldrois. Katrā sīdā sawadi tas, tā pee buhrem waldijuse til wifai leela kara pulki isfahldschāna. Kad Kronjē jau pashulāit fahla atlahptees, tad pee Kolesbergas Kapsēm stahwoschee buhru pulki wehl gahjuschī uš preefchu un atspeeduschī ari angtus atpafat, taphz tā angļu bija palizis wifai mās. Robertis waj wifus pulkus fanilizis pee fewis. Bet reis ischliroschā weetā uswarejuschī, angli war droshī dotees uš preefchu uš Blumfontenas puš un buhri war buht preezigi, ja teem isdodās no Kapsēmes netrauzeteem atlahptees. Tagad buhri pulzejotees ap Blumfontenu, esot jau sanahstuschī lahdi 6000. Koberisa armijas saudejumi leelas buht ihsti pahri, 7. (19.) februari ween krituschī pahri par 1000 wihru. Bet pee angļu pahrspehka protams pahris tuhstiosch krituschū mās to istaisa.

Wandrihs tihpat nelaimigi, tā ar Kimberlejas aplehgerechānu, buhrem lahjees pee Ladisimisas. Kronjēs atlahpshānās preepeduse buhurs lahdu datu no sawa kara spehka un leelgabalus suhtit atpafat pahr Draku lalneem, to fargat pashu semi. Bullers to pamantīs, fahjis atkal dubshigi usbrukt. No eesahlumā tam bijuschī atkal leeli saudejumi, bet 15. (27.) februari angteem isdeweēs eemēt Piteršhilla pofalnu. Nu tee sagatawojusches firdigi uš beidwāno buhru pofiziju sturmeschānu un — atraduschī otrā rihdā tās tuhshās. Buhri bija pashū pa nalti nemanot atlahpuschees. To saudejumi neeleli, pahri desmit krituschū un 60 sawangotu. Leelgabalus waj prowianta wesumus tee pametuschī naw.

Tā tad Ladisimisas aplehgerechānā lahjees labal tā Kronjēs pulseem — tee wifam sweitā tihuschī atpafat pahr Draku lalneem. Zadowā, tā Bullers til drihī neeedroschinasēes sturmet stahwās klinschū kalinu aifas, kuresch mās puljinsch war nedekam turetees pret leelisku pahrspehku. Bet droshī sagahditāis laupijums, Ladisimisa ar saweem leelisteem munizijas krahjumeem buhrem isfahldhejis is rotam. To apjerot naw jabrihnās, tā schl wairatees balfs, kas wispahri par buhru kara wechānu isfahās wifai smahdejoschī. Teel aishrahditis, waj nebuhtu bijis daudj prahtigati, ja buhri buhtu mehginajuschī Kimberleju un Ladisimisu sturmet. Ja pee tam ari buhtu krituschī pahris tuhstioschī, tad tomehr tas nebuhtu ne tuwu til behdigi, tā tad aplehgerechāna bija jatjetel un Kronjem ar 3000 wihreem japadodās. Buhru tātchū bijis no wifuleelā moralistā eespaida, ja buhri buhtu eenehmuschī Kimberleju un sagubstijuschī Seflu Rodesu. Tapat ja tee buhtu 10,000 wihru leelo Ladisimisas garnisonu dabujuschī sawās rotās. Tapat buhtu kara eesahlumā bijis prahtigati darits, ja tee buhtu dewuschees Kapsēm eeschā un luhlojuschī dabut few palihgus is Kapsēmes aishandereem. Nalalā leelā farmeru daka angli. Kapsēm hōlandeeschī. Bet buhri gribeja reise uš wifam pusem eet uš preefchu un zaur to pahrat mahjinaja sawus spehkus, kapulseja galwenos spehkus tur, kur to pawifam newajadeja, Nalalā. Is wifa rebfams, tā buhri gan prot aish apzeetinajumeem teizami aishstahwetees pret stipru pahrspehku, bet no sawās puses usbrukt tee neprot waj nespeh. Tahdejadi galu galā uswarai jahweras uš angļu puš, ja angteem nezefas nezereis fahschigijumi zītās malās, waj ja neeejauzas kara lahdas Eiropas leelwalstīs. Bet uš to mās to zeret.

Wahjija. Dāschās angļu awijes stingri apgalwo, tā keisars Wītums II. esot pehz Kronjē sawangochānās sawai wezmahtei, angļu karaleenei suhtijis telegramu, kurā tas tai nowehlē laimes. Un wehl 3 gabus atpafat Wītums II. suhtija buhru presidentam Krūgeram laimes wehlejumu, tad tam bija isdeweēs, atstā angļu laupitaju bandas wifāschā, Dschemsena eebrukumu Transwalā. Wifa wahju tauta no stingrateem konserwativeem suhtot lihds pat aishwateem rahfaleem schai kara stahw is buhru puš. Wahju reichstāgā jau isnahkse taphz aishwa saburshānās stary lahdeem antihemitu tautas weetneelem un waldibu, resp. ahrleetu mihliti, grafu Wītowu. Tapat no galejās kreisās puses tadehl fihwi usbruka waldibai. Wahju keisars pats jau zīt sinams no pat kara fahuma stahwejis angļu puš. Tomehr tagadejais waldibas stahwollis war israhditees par toti neweiklu — antihemiti ne beš eemela prasa, tahdam wifam ihsti esot waldibai wajadīgā stote, ja tā klanotees pret Angliju. Sahl ari stingrati kritieit wahju diplomatu weishimi: fewishchī Sameas lihgamu, tadehl wifa wahju prese gawileja, bet tur pateesbā Anglija atkal panchmuse lauwas daku.

— Pruffjas landtagam zeltis preefchā lūfuma projektis, zaur kuru nodomātis leelajem tirdšneezības nameem, basareem usfitt leelalus nodoktus famebrā ar masafām bodim. Konserwativee aishrahda, tā esot no swara usuret widojās schkiras, widojos un aishos kufschos, aishtirgotajus. Uš schim kauschū fahkram dibinotees walstis droshiba pret gahšejām teorijām, widus schkiras ussturot, warot zeret usuret pashahwoscho walstis fahrtibu. Taphz wifuleelakeem tirdšneezības nameem projektis usfitt 2 proj. leelu nodokli (no pahrdoto preefchu wehrtības). No liberalās puses atkal aishrahda, tā schahda widojo bodneeku aishstahweschāna nosihmejoj pat ešbā preefchu sadahrdshinaschānu preefchū publikās. Beš tam netikšot pahfneegts zeretāis mehrtis, jo leeltirgotaji, „basaru“ ihpachneesi prahschot projekteto nodokli us sawu isferantu un it fewishchī strahdneeku kameescheem ustraut. Ari tas nebūs leedfams. Galu galā zaur lūfumu tihš panahstī walstij leelā eenehmumi, isfonkuret leelweikalus buhs neespehjami, ja newleel wifam 15—20 proj. leelu nodokli, un uš to protams naw masafās zerības.

No Mūnchenes mums rāstā: Karnewala laiks neweidsees, schāstleri pehz schū nedeļu fahras dejas, deenu no deenas no rihdā lihds pat watarām, dewuschees nu atkal pee meera uš weeselem septimeem gadeem. Seddeenā preefch wasllahwjeem wīnu slihpneeki (Reisemann) pehdejo glahstihuschū pee rahstuchā uš pilsehtas tehnu weseleibu, un tad tas tuhsho kausu, tā tas parasts, sweeda atmuguristī pahr plezu, tad „Hanswurst“ to wairs sawā zepure newshchra, bet fahwa tai krist, tā tā tā fahplihsa gabalu gabalos. Tai warā bija wehl schāstleri ehrebeji balle un ar to sesona beidhās. Karnewala torso brauzeens pee jaula laika isdewās toti spofschī, tas bija til jauts un spods, tā atgahdhināja muhsu Jurgus. Bet otrā deenā dabas mahmula jau rahdija atkal zitadu wajgu, un war fahjt, tā laiks netur til spehji negrofās, tā Mūnchenē. Beemehram swehtdeem, 18. februari (pehz jaunā stila), tad Rīgā, tā dshirdeju, bijis 20 gradus R. fahs, schē bija wairat gradus fahs, swehtdeem, 25. februari laiks bija til speedochi karstis, tā jau ar wasaras mehrti bija par karstu, bet jau trešahdeenā sneegs atkal mahjā, zeturdeem 6 gradus fahs un pehtdeem pee mehrena sala sneega til bagatigi, tā war pa eelam braukt ar kamanām. Rahds rihdu buhs laifs, par to negalwoju. — Drihā laikā pehz landtaga nolehnuma Mūnchenes weetejais pahs pahreet walstis ihpachumā un weetejās lōrespōndēzes māsā māsleest dahrgali, 2 fenigus par wehstuli, kur lihds schim fahbeeriba, kas weetejo yastu turo, tās eeschjus pilsehtas robeščam apgahdaja par 1 1/2 fenigee. Wehstulu lahdties katram pastām sawas, walstis postām dšeltenās, weetejam fahs, zaur to sweeschnees un apstahstu neprateis beeschī ween wareja malditees. Tagad schī nebuhschāna tihš nowehresta un pasta lahshū leetā waldis weeniba. A. Deglawis.

Franzija. Parise isfahdes atlahschāna notikšot jau 15. (3.) aprili. Bet pateesbā isfahde wehl ne tuwu nebuhschot gatawa, buhschot wehl dāschās nedekas to strahdat ar leelāto isfahschānu. Bet lihdsigi tas jau ari bija pee wifam agrafam isfahdbem, tā tās atlahschānās deenā nebija pilnigi gatawas. Isfahdbitaju ween lahdi 100,000. Apmekletaju pa isfahdes laiku (6 mehneschos) fahgaida pawifam uš 60 miljoneem. Protams, tā Parise jau tagad wifur zenās fahst jeltēes. Tomehr pariseeschī zere no isfahdi apmellejoshēem sweschineelem lahdu pusmiljardu (ap 200 milj. rbl.) nopelnit. Ruppēs deht isfahdes isdoshānās til leelas, tā opozizija ari deputatu namā neeedroschinas aishwāli pretotees

ministrāijai, tā la pebeja arween dabon stipru balsu wairatumu. Ištahbes deht gan ari frantschi ar angieem negribes fadurtees: tee gan preejajas par angtu faudejumeem, isturas draudstigi pret buhreem, bet no eejaulschanas tara neweens nedema. Frantschu awifes labprah wahjeem nowebletu nepatejigo lomn, buht par widutajeem. Bet angti jau stingri istahdrojufchi, la tee negrib nelo finat ne no fahdas widutajibas un galu gala wahju leifars Wikums II. pats arween nahwejis angtu puse. Schajas deenas tos pehz angtu awifschu sinam pat subitjis angtu karaleeni laimes webleschanas telegramu deht Kronje sawangofchanas. Wahji aistrahda, la schee jau ari topehz ween newaretu atkasti uistahtees preefch buhreem, la nesinot, waj tahda gabijumu frantschi teem ne-ufkuptu no muguros puses. Frantschu deputatu nama nupat eefneegis jaunais stotes pawairofchanas preefchitums. Jit war nollahst, tad deputatu namē ne tisi preefchit stotes pawairofchanas projektam, bet to wehl papididans. Modomais buhwet nahlamos septinos gados 6 brunu fuqus un 16 leelus kreiferus.

Anglija. Anglijā, tā noprotams, pebejās deenas walda leelas gawiles par laimigem gabijumeem us kara lauta. Ugrala dofchu lapu paschafschichanas tagad pilnigi wehja: angti atfal zeechi padreelinati, la tee pirmā taura pasaulē. Rahds profesors Lille Glasgowa, kas bija wahju laistrafios istejis bahrgu, bet tainu spreedumu par angtu politiku, tizis no angtu studentem gandrihs peefauts un jutees peefpeefs, atlahptes no amata. Angtu pahrgalwiba dabu-juste leelistu baribu, tee ari no meera derefchanas ar buhreem negrib dfridet, bet gan nemiteetes, lomehr buhu walstis buhtu pilnigi eenemtas. Nahlamu nedetu tee domā subtit wehl 38,000 wihru us Deenwidus-Afriku un nedetu wehlat tah-latus 15,000 wihrus. Tahda labriā tee zere fapulzet pee-teefofschus spehtus, lai usbruktu buhreem no wisam putem.

Seemel - Amerikas Saweenotās Walstis. Amerikaneem tagad gaidamas attal presidentu wehleschanas, tuen istahlamu jau gandrihs war paredset. 1896. gadā bija diwi kandidati Kinlijs un Breiens un tee paschi ari tagad buhs. Breiens sawā laika paregoja breesim leetas, kahdas zefschotes no fadraba frifes, bet it neweena pate naw notifuse libds schim un tas faitē Breienam. Lapat winfch saudejis daudsus no saweem peefritejeem; kas agral fihwi aistahweja bimetalifimu jeb fudraba un jelta walutu, tee tagad domā, la jelta waluta ween tomehr efor labata. Tā tad us scho pamatu ween stahwedami, demokratsi waretu mas to kaitē republikaneem. Bet tomehr it wehl pahrs abtu, tur demokratsi waretu pee-fertees un tee ir: wispirms Filipinu salu peeweefschana, tur Kinlejs toti pahrlatijees, jo Seemel-Amerikai kolonijas nemas neder un tās war lawet tital winas paschas attihstifschanos. Bet amerikasi tagad jau puslibds apradufchi ar domam, la wineem Filipinu nastā paliks wisu muhschu us-kranta. Wes tam Kinlejs jau ari gabdas, la pa wajaru toti mas kas nahs sinams par schim nelaimigam falam un ihfi preefch wehleschanam flawenais generalis Dijs lepnī isjundes, la winfch jateneefus pilnigi apmeerinatis, to winfch jau nejl zil reis darijis; bet tahda brihd tahda jina war it labi noderet, kaut ari tai neweens pats netijetu. Leelatais abtalstis demokrateem ir un paleef trestī, tuen pee-nehmufchi pawifam bihtamu apmehru. Kas us scheem afinsuhjeem sibmejas, tad Kinlejs sawas rotas laitam wis newar masgat newainiba; winam efor tahds tuwads sakars ar nazionalo banku, tura zeechi saweenota ar petrolejas flaweno trestu un schi banka, us auglatu norahdijumu, dabuja dahdas eewehrojamas preefchdrojibas. Wispahrim wifa tagadeja waldbia fapinufes ar trestieem. Bet neraugotees us wihu to, demokrateem mas zeribas paweift Kinleju, ja tee Breienu paturēs par sawu kandidatu.

Geefleetu nodata.

Teefleetu jautajumi un atbildes.

Jautajums. Sabihdeleju pats sawas weefschus mitos un ispahrdodu tos masalas dakas (podeem u. j.) ap-lahrtjeem eedfihwotajeem sawas mahjas. Waj mani newar sault pee atbidibas par ruhpnzejibas nodofku litumu pahrlahpichanu?

Atbilde. Subfu gabijumam peemebrojams 6. pants, 23. punkts nolikumos par walstis ruhpnzejibas nodofki no 8. jul. 1898. g.; pehz schi panta walstis ruhpnzejibas nodofki n a w p a d o t a. (23. p.) sawa pascha, nomatas, waj pa dakai weetejas laulfaimneezibas un sawa pascha meschajimeezibas wisada raschojumu pahrdofchana un peegahdofchana (ноставка), tapat tahdu preefchmetu pahrdofchana un peegahdofchana, kuri teel isgatavoti laulfaimneezijas ruhpnzejibas (промысла), kas ap-fihmetas schi pascha panta 19.—20. punktos, neturot preefch tam senifschas tirdfneezibas eestahdes un noliktawu telpas ahwpas sawa pascha waj nomatu muifschu un semes gabalu, waj turot mineto raschojumu un preefchmetu noliktawas gadstingos, pee dselzetu stazijam, fugu peestahnem un zitam preefchu nofubtischanas un fanemfchanas weetaam. 19. libds 22. punktos apfihmeto laulfaimneeziffo ruhpnzejibu storpā, 20. p. 3., minetas ari submalas.

Jautajums. Mans wihrs miris 13 gabus atpafat, atfahdams la mantojumu D. pusmuifchu (mantojums wehl naw pahruwests us mantneeku mahreda). Scha gada 13. aprili D. pusmuifschas liblu aifnehmuma nomafinajumu krahjums — ar 7446 rbf. 67 lap. no Widsames muifschneeku kredit-beedribas isnemis, kahda nelaika H. wahredā, pamatojotees us mana nelaika wihra tai pascha deenā, i. i. 13. aprili sch. g. isdoras notariatais pilwarschā. Pee ispiwaras applifrina-fchanas, no pilwaras isdeweja puses, notaram slahbita preefchā J. pagasta waldes personas apleeziba un pehz tam no notara atdota atpafat, tā la tagad newar tahd usrahbito. Sem pilwara apfihmeto nuwura un datuma itfda leeziba no J. pagasta naw isdota. Lubdsu istahdrot, lam nu 1) schis saudejums janes un 2) tahda zela us D. pusmuifschas no jauna peestaititais aifnehmums buhtu dfehshams, jo kredit-beedribas direkzija isfatas pee tam pawifam newainiga un netraujeta efor un rihfojas pagehret scho sumu, it la tad ta no ihpafschneeta buhtu fanemta? Abon. Nr. 3178.

Atbilde. Saudejums wisada finā janes kredit-beedribai, jo winas glabafchana atradas Subfu ihpafschums, i. i. liblu aifnehmuma nomafinajumu krahjums, fursch tagad bes Subfu walnas isdors fweefcham. 2) Ja kredit-beedriba sub-fotu nowelt saudejumu us Jums un praftu zaur teefu ne Jums scho sumu waj prozentus par winu, tad Subh, la at-bildetaja, weentahrschi waretu zelt eerunu (jimid-tees. eest. 5, 71 p. 3 p.) un subdfibai pret stahdit Subfu wihru mirschanas fihmi, is turas buhtu redfams, la winfch 13 gabus miris preefch pilwaras isdofchanas un subdfiba tadeht us wihru newar atteeftees. Bet warbuht peektittu, tad Subh ar wahredeem waj ar rasflu greefios pee dfehshjas, istahdrojot leetas fahstahwu un usrahdot mirschanas fihmi un apleezibu no J. pagasta waldes, la no winas sinama personibas apleeziba naw isdota tituse. Ja turpretim schis no jauna peestaititais aifnehmums, la domajams, eewests jau krepostgrah-matās un Jums buhtu interese wihu pehz eefpehjas ahtral isdofest, tad Subh warat eefneegt subdfibu Rigas apgabal-teefa pret kredit-beedribu par minetas aifnehmuma sumas eefgrahfajiju jeb isdfehshanu is krepostgrahmatam, pehz nolif. par Balt. gub. teef. eest. reform. A. 73. p. (par teef. ust. peem.) slahst peeleefot tos paschus augfchminetos dokumentus. Eewehrojat wehl to, la ja Subh gribat pee teefas subdfet waj atbidet schini leeta, Jums wajaga eepreefch buht ap-fihprinatai par sawa nelaika wihra manteneezi*).

Sekofchee gadijumi is teefu darba lauta no-derēs dahcham labam par derigu pamahzibu. Kahds jaws zilwefs dshwo, tā fakot, no rotas mutē un naktimahjas dabun aifweem pee sawa patehra P. Reif J. gadas „pa jofam“ noschaut mescha pahrwaldneela E—a suni, par to tam jaeronas pee meerteefnefcha. Pehdejais neprot „jofus“ un peefpreefch no J. E—am 25 rbf. saudejumu at-lidhfibas. J. tos mas ruby, jo winam tal nefa naw, to E. waretu list pahrdot, sawu praftu peedfihdams. E. to fna-dams ari apmeerinas tital ar spreedumu un nemas neme-hgina peedfih sawu naudu. Baect pahra gabu un — J. jau peemirfks, la E. war no wina to praft; ari P. needomā, la wina padehlam ir wehl tahda „ne wisai tihra“ leeta. Te gadas fadurtees ari P—am ar teefu un gala ifnabfums tas, la wina jamafsa preefch E. pahra defmiti rubti. E. is-nem isipibu rasflu un leel pagasta teefai aprafstīt P. mantu. Bet P—am tā negribās tā negribās mafat E—ram pee-rihtofcho sumu, tadeht winfch pee mantu aprafstifchanas us-dob, la manta nepeederot winam, bet padehlam J—am, pee tam zeredams, la manta netifs aprafstita un E—rs liffes meera. Bet E—rs zitadās domās: winfch fin, la manta peeder P—am un leel tital teefai aprafstīt no tas, jif winam wajaga, tā la beidfo P. peefpeefs atlihdsinat E—ra praftu. Pee tam, sinams, protofola teel ufneems ari tas, la P. pats apleezina, la manta, kas pee wina atrodas, fewifschki firgi un loji, ir J. ihpafschums, to ari slahfjofschais J. apfihprina. Atlihdsinajis E—ra praftu, P. dshwo meerigi tahlat, la-mehr nemanot, tahda nebaltā deenā, eebrauz pee wina E. ar pagasta teefu un pagehr isdot J—a firgus, lai tos pahrdodot waretu atlihdsinat E. praftu no J—a, i. i. meerteefnefcha peefpreefchos 25 rbf. par suni. Nu gan deewojas ir P. ir J. la pehdejām nefahdas mantas naw, bet nelo nelihds — las reis no mutes isleifts, to wairs atpafat nedabun. Ta-deht E. leel aprafstīt firgus, turus P. pats usdewis par J—a ihpafschumu un pagehr tos pahrdot, lai dabufu sawu praftu. P. gan zel pret E. praftu, la tas par J. parahdu lizis aprafstīt wina, P. mantu, bet pee teefas teel peerahdits, la P. pats apleezinajis, la aprafstitais firgs naw wina, bet ir J. ihpafschums, tadeht subdfiba neteel eewebrota un P—am ja-mafsch wehl leezineetu jefi. Schis spreedums eet spehā un ubtrupe firga pahrdofchana isfludinata, tā la P—am jits nefas neatteel, tā, waj nu famafat E—a praftu no J., waj kaut teefcham pahrdot sawu firgu, turu zaur neapdomibu apleezinajis par J—a ihpafschumu. Weigu beigās tas afstihf par labafu famofkat naudu, nefa kaut pahrdot firgu, zaur to zeltos wehl wairaf saudejumu. Tā ne reti blehdigos no-luhfos no wilka behgot usstihf us lahtfcha!

Jakowlews.

Libtrupes (torgi).

- Luluma-Lalfu meeri. fapulzē pahrdos:
4. jul. 1900. g. Jaunfenu m. Jaunpagasta, 50 def. leelas, hip. par. 5450 rbf., wehrt. 5200 rbf.
- Leepajas apgabalteefa pahrdos:
17. aprili 1900. g. E. Matifa m. Leepaja, peef. par. 6876 r., hip. par. 5800 r., wehrt. 10,000 r.
- Wentspils-Rudigas meeri. fap. pahrdos:
1. majā 1900. g. Schaulu-Kabrflu m. Eferē, 36 def. leelas, hip. par. 3705 r., wehrt. 2600 rbf.
1. majā 1900. g. Sidu-Baltiu m. Eferē, 49 def. leelas, peef. par. 263 rbf., hip. par. 3990 r., wehrt. 3200 r.
1. majā Pubfchu m. Eferē, 25 def. leelas, peef. par. 191 rbf., hip. par. 2470 rbf., wehrt. 1800 r.

Walejas wehstules.

- A. M—n.** Latweefchu-anglu walodas mahjibas grahmata ir gan dabu-jama un tās wirtschifschads: „Anglu walodas mah-jiba“. Rahdmahjichanai, wegli faprotami un praftifstif fahstahbita, libds ar wahrtenu latweefchu un anglu walo-dās no J. Sieberga. Smaltā pusabdas mahā 1 rbf.
- J. D.** Wahju modes fchurnali wif pahneefs deefgan daufis un ir fa-mebrā lehti.
- A. D. I.** Subfu rihmi fanemām gan, bet ta nelahbi negahja. Tahdas nedufschanas atfahdteet labal noeseetā rasflā.
- A. S.** Latweefchu gramatika ir isdota no Wielensteina, mahā 3 rubti. No Ewreht isfihota mahā 80 lap. Ar latweefchu literaturu warret eercashtees pa leelatai dakai no laistrafieem. Wa-dona preefch tam schimbrifscham nam.
- A. A. Ter.** Dejoli Jums til labi neishdods, bet Subfu profā fagze-tem darbeem ir dfeja, tos wajaga tital labaki nogluwina.
- I. Sch. b.** Pirms neefat wehl nelo eefubtijufchi, mees newaram finat, waj Subfu darbi derēs.
- J. J.** Labal netulfojet Jums toti fmagis newelkifis fihls.
- A.** Pagabteet, wehl neefam generalis E. isfahfufchi. Wums toti daufis teel eefubijits.

* Schis gabijums til interesans un libdsiga blehdiba waretu lehti notikt ari ziteem, la deereu Jums par to wehl plahfaki postinot laistrafios.

J. D. W. Stolu bibliotekās war turet tital tahdas grahmatas, turas waldbia atwehlejeje Tadeht Jums buhs jaarefchās pee kuratora lawhelejas pehz schachu grahmata fahafita.

Tirgus finas.

Rigā, 23. februarī.

Wakar-Eiropā pebejās nebelās bija leetains, ne wisai teigams laifs, bet tomehr par lehjas apfahdejeem nebija nefas dfridams. Wahzija lehnais laifs dod jaunās zeribas us fufgofchanas drihu atfah-fchānu, bet aif ta pascha eemeela ari labības tirgi luma wahjati. Un tad wehl is Argentinās isweda loti daufis fweefchu, kas us tudenzi ari newarija nefahdu labu eefpātu. Amerikas tirgos nebija nefahdas rofibas. Anglijas tirgi bija rahmi, pee kam maj peeprafija ahrtiemju labibu; par freewu fweefcheem gan bewa aughtas zenas. Franzija bija ma-nama leelata postahwiba, kaut gan prizeit atturejās un apgrofjumi bija mafi. Wahju tirgos zenas tā la pazehās pehz tam, kad no Kreewijas beenhaja sinas par leeleem faleem; bet tad aifal fahla peebahmat daufis fweefchu no eefchimes tirgeem un fweefchi; zenas nofchuta; rubfus gan peeprafija daufis, tā la zenas fahpa par 2 marfam. Wahju tirgo-taji ar leelu ufmanibu gaida us Berlinis tirdfneezibas birchas jaunat-fahzichānu, zaur to Berlinē zere tiff par wabofcho labības, fewifchi rubiu tirgu, jo Wahzija patehrē toti daufis rubiu. Wihādā finā fchi Berlinis birchas atfainofchana fwariga ari preefch Kreewijas tirdf-neezibas.

Eefchimes tirgos nebija nefahdas rofibas. Tendenze gan ir zeefcha, jo lifftee zeli un dahdabe fawefki dshigetos nelahwa deefgan daufis peewest. Pahrdeweji bija atturigi un tapat ari prizeji, kapehz ari apgrofjumi palifa deefgan mafi. Kreewijas iswedomi ari gabijuchi mafjuma, fweefschus wiswairaf isweda us Angliju. No 6. libds 12. fe-bruariam zaur Kreewijas galweinatam mutimjam isweda dahdabas labi-bas tuhstfofchos pudu — 3193. No 1. julija libds 12. februarim wis-pahrim isweda tuhstfofchos pudu:

	1898./99. g.	1899./1900. g.
Kreewchu	72,650	59,515
Rubiu	26,936	33,427
Reefchu	72,051	34,238
Rufiu	17,244	24,457
Maifa	14,499	7,659
Ropā :	203,379	159,285

- Labības zenas Rigā schimbrifscham schahdas:
Rubti, Kreemu, us 120 mahzimu pamata mahzina mafā: 77 lap. pudā, Kurjemes rubti 73 lap. pudā. Tendenze: zeta.
- Kreewchi,** 128—137 mahzimu fmagi freewu fweefchi mafā 89—90 lap. pudā, 125—128 mahzimu fmagi Kurjemes fweefchi mafā 88—89 lap. pudā. Tendenze: rahma.
- Reefchi,** fefchifschānu, us 100 mahzimu pamata mafā — lap. pudā; freewu meefchi mafā 72—73 lap. pudā; Kurjemes 105 libds 108 mahz. fm. meefchos dod 70 lap. pudā. Tendenze: rahma.
- Aufas,** labās gairfchas aufas mafā 67—75 lap. pudā; fchahwetas aufas mafā — lap. pudā; Kurjemes aufas mafā 66—70 lap. pudā; Parjinas un Womas-Zelezas aufas mafā 59—60 lap. pudā. Tendenze: zeta.
- Finfchflas.** Stepfu fefchlas us 87½ proz. pamata mafā 156 lap. pudā; parahstas brafha fefchlas mafā 153—154 lap. pudā. Krona fefchlas, fchahwetas — — — lap. pudā. Tendenze: rahma.
- Finfchflu ellas raufchi,** fchejeenes mafā 98—100 lap. pudā. Kreemu finfchflu ellas raufchi mafā 96—98 lap. pudā.
- Sauls pulu (saulgreeschu) fefflu raufchi** mafā 76 lap. pudā.
- Sirmi** mafā — lap. pudā.
- Pupos** mafā — lap. pudā.
- Klijas** pehrt par 58—63 lap. pudā.
- Kanepas** mafā 120—121 lap. pudā.
- Kanepati** mafā 53—60 lap. pudā.
- Jhiti labos linos par R (risti) un X R X (satec risti) dod 55 rbf. birtawā, par Z K (ginfi) 50—51 r., X H D (Wernamas „hof-dreibanti“) mafā 49 rbf. birtawā; par S P K (superior piffroni) un S P H D mafā 45 rbf. birtawā; par P K (piffroni) un P P H D (smalte pihlfhofdreibanti) mafā 38 rbf. birtawā; par P W (piffroni) un P H D (piflfhofdreibanti) mafā 31—32 rbf. birtawā par W (brahki) un H D (hofdreibanti) dod 28 rbf. birtawā; par D (dreibanti) un L D mafā 23 rbf. birtawā un par D W (dreibant-brahki) un L D W dod 18—19 rbf. birtawā.

Pahrtikas zenas Rigā:

	lap.	lap.	
Sweefis, mahzina	26—28	Medus tejinats, mahz.	30—45
Galda fweefis, mahz.	37—40	Breefcha gala, mahz.	12—15
Juhlas gala, pudā	250—270	Olas, fchota	150—160
Behriska gala, pudā	140—220	Stipoli, ftopā	6—7
Schahmeta aitas gala, mahzina	8—12	Reefchu putrami, ftopā	12—16
Swaiga aitas gala, mahzina	10—12	Sirmi, ftopā	9—10
Tefa gala, mahzina	6—18	Kalitei zigorini, ftopā	6
Schahmets schkints, m.	20—23	Kuri, fweefchu bishdeleti mifli, mahz.	4—5
Schahju. ipekis, mahz.	19—20	Rubiu mifli, puhā	245—250
Wifias, gabala	50—100	Dfehrtewu ogas, ftopā	12—15
Jahli, pahri	100—120	Ufholi garniza	35—45
Wifles gab.	60—110	Schines, biobina	10—15
Sofis gabala	135—170	Stahbi fahpofst, ftopā	8—10
Ralkum	200—400	Kenges, fahpofst, ftopā	30—40
Jrebs, pahris	60—120	Schahu. renges, 100	50—75
Safi, gabala	50—90	„Bretlini“, fchahwu, 100	40—45
Sitinas, gab.	400—700	„Bretlini“, fahli, fahla	5—10
Kartupefi, puhā	135—150	Entini (weetejec) fahls	75—90
Galds peens, ftopā	9—10	(Kreem), fahls	45—50
Peefs peens, ftopā	10—15	Lihdofas (weetejas) mrg.	20—25
Kupinats peens, ftopā	12	plaufchi u.	12—14
Schahbs frehjumis ftopā	55—60	(Kreewijas) mrg.	12—14
Medus fchuhnas, mahz.	40—60		

Leepaja.

- Rubti** us 120 mahzimu pamata mafā 75 lap. pudā. Tendenze rahma.
- Kreewchi** (puhri) mafā — lap. pudā. Tendenze: rahma.
- Reefchi** mafā — lap. pudā. Tendenze: rahma.
- Aufas.** Labās gairfchas aufas mafā 64—67 lap. pudā; Kurjemes aufas mafā — lap. pudā; Kurfjas, Karomas, Zelezas, Womas, Orlas, Klijenas un Parjinas aufas mafā 58 lap. pudā. Welinaufas (15 proz.) mafā 63 lap. pudā. Tendenze: zeta.
- Finfchflas.** 7 mehri leifchu fefflu mafā 153 lap.; 7 mehri freewu fefflu mafā 154 lap.; 7 mehri Stepfu fefflu mafā 155 lap. 6 mehri fefflu mafā — lap. Tendenze: rahma.
- Sirmi** us 100 mahz. pamata mafā 85 lap. pudā.
- Sirmi** mafā 79—81 lap. pudā. Tendenze: zeta.
- Sauls pulu (saulgreeschu) fefflu** mafā 77—78 lap. pudā.
- Kanepas** mafā 120—121 lap. pudā. Tendenze: rahma.
- Kanepati** mafā 53—60 lap. pudā. Tendenze: ftinga.
- Klijas.** Kupjas Klijas mafā 62—65 lap. pudā; wdejas Klijas mafā 60 lap. pudā un smaltās Klijas mafā 56½, lap. pudā. Tendenze: rahma.

Telegramas.

Parife, 3. martā (19. febr.). Republikas presidents, Rubē, peenehwa Amerikas fubini Parife, Porteru un Tompsonu, fureem Mat-Kinlejs bij usdewis, Lulē noneft Lafajeta peemineta atfahfchana par peeminu taltu dolaru. Tompsons lubdja presidentu, dolaru usfufhot tā Mat-Kinleja

un Amerikas tautas simpatijas lezibu un isteiza wehleschanos, lai schis dolars, us tura rebfamas Waschingtona un Lafajeta gihmetes, arween noderetu par emblemu draudisiba, kahda faista pafaulas abas leelafas republikas. Lube uf to luhbfa Tompsonu, Raf-Kinlejam un Amerikas tautai aifnest wina firnigako pateizibu un isteift presidentam un tautai wina neleefufotas simpatijas. Lube peebilda, winsch esot lepnis uf dabuhto dahwanu, ta uf kihlu par draudisibu, kahda saweeno Ameritu ar Franziju. — Leetu grosschanas Deenwidus-Afrifa un anglu jaunee leelee brunojumi sche wifai fufufinajufchi laufchu prabtus. Awife „Matin“ bribdina frantschus, jitas awifes ifstaidro, Wahzija esot Anglijas weeniga eenaidneeze nahlotne, ne Franzija. — Schejeenes Amerikas fufufinis isteizas, ta Raf-Kinlejs titai tad uf-stahschotees par widutaju, tad abas partijas wehleschotees wina widutajibu.

Berlinē, 4. martā (20. februārī). (Wolffs). Atteezotees uf Londonas laifkrasta „Daily Telegraph“ sinojumu, ta keifars Wikims esot nowehlejis karaleenei Wiktorijai laimes uf Afrifa panahstām upwarām, sche sinams titai tikdaudf, ta keifars esot pateizees karaleenei Wiktorijai par wina telegramu ar pasinajumu par upwaru.

Montrealā, 3. martā (19. februārī). Pehz jaunām nelahrtibām pagahjufchā nakti, pee lam frantschu lanadeefchi faplehsa wairaf anglu flagu, waldbiba nolehma mobilifet semes fargus un fahaut poliziju, lai nowehrstu nelahrtibas, kahdas nahlamā nakti warbuht waretu atfahrtotees.

Notshan-le-Notru, 4. martā (20. februārī). Wehletaji farihofa Deschanelam hanfetu par godu wina otrreifejai iswehleschanai par tautas weeteeku nama presidentu un eestahschanos akademiā. Deschanels tureja runu, turā isteiza ufstizibu par waldbibas eestahschu ne-losfamibu un usflaweja armiju, kuru aifstahwehshot wif pilsoni, gabijumā, ja ta titu apwainota. Mums ir wislabafa artilerija, — winsch turpinaja un leela, patstahwiga fa-beedriba. Tahlat, winsch nowehleja wairaf noteiftibas un pahstahwibas politika. Atteezotees uf Transwalas jautajumeem winsch teiza: Ja wahjalai pufe neteel fneegta palihofiba, tad naw ari labi neapdomigā un behrnifschā lahrtā ufubdinat stipros. Beigās Deschanels teiza, ta newajagot nowehsteees no leelajeem udewumeem, kuras ufleot fahsemes lari fcha gadufimtena otra pufe. (Difhwa peestrischana). Ehot jaet tahlat pa tairnu jefu, no fcha jeta nedrihfstot nowehsteees.

Londonā, 3. martā (19. februārī). Awife „Times“ bihfias, ta waldbiba Waschingtonā, padomās wispahrejam fpaidam, waretu eejauttees Deenwidus-Afrifas karā. — Awife „Times“ rakfa: Refas walstei ta newar laitet, ta kaut kahdas wahzibas fihmes parahdichana no waldbibas pufes waj ari fihmes, ta waldbiba gatawa, padotees zitu walstju spreedumam. Mums jarahba, ta pehz notufschā ifaizinajuma, pehz nestem upureem, abām buhru republikam lihds ar wifu pahrejo Deenwidus-Afrifas dalu, wajaga titf saweentām sem kara-leenes waldbibas. Sche jautajumi tagad gandrihs galigi ifschirti. — Awife „Times“ fino if Schangajas, ta keifa-rene-atraitne wifem wize-karaleem un gubernatoreem esot peefubtijufe fleepno pawehli, ufrahdit un list apzeetinat wifus kineefchi, kuri stahw faharā ar reformas fustibu.

Londonā, 5. martā (21. februārī). Buhri pilnā lahrtibā if Kapkolonijas seemeleem eet atpafat pahz Dranschas upi. Anglu pulki seko lehnām. — Robertfs telegrafē if Desfontena, ta 4. martā generala Klemenifa preefschpulki eenehmufchi Adertangas flaziju un ta ufshakta biefsefa fatifime ar Schubera pufstoziju. Narivals Pontē (pee Dranschas upes) stahw leels buhru kara spehfs. Generals Gatafs fino, ta buhru flaits pee Strombergas pahstahwigi pamafinas. Pal-lawneefs Baden-Pawels if Meffingas fino 25. (13.) februārī, ta tur stahwot wifis labi. — Awife „Times“ fino if Desfontenas: Eenaidneeze pofizija naw labi finama. Strejofschas kolonas parahdas fchur tur anglu kara pulku tuwumā. Wehs domajam, ta fahstapam preestifibu 30 juhdes (50 wer-fes) pret ribteem no Pardebergas pee Abrama trala, tur, zil dfrdams, Schubers fawefot wifus spehfs, kuri agrafi stah-wejufchi pee Radifmifas. Presidents Steins eeradās 15 (27.) februārī buhru legeri pee Abrama trala un tureja runu, turā tas atgabdinaja Majubas lauju un ufafzinaja, lai buhri atfwabinatu Kronje. Awife „Standard“ fino if Rappif-fehbas 3. martā (19. februārī): Gritwa semes dumpineefi dabujufchi 600 holandeeschu farmerus palihgā, apsehba Rep-gardumu, eet uf Wan Wils-Bleju, tur atrodas leelt prowif-janta trahjumi. Wifa fchā apgabala eemifhtneefi dumpojas. — Awife „Standard“ fino if Desfontenas, ta anglu waktis stahwot netahlu no buhreem, tas apsehdufchi daschus palolans pret deenwidem no Roderes upes. Buhru kara spehfs flaitas ap 4000 wihru.

Kolenfā, 3. martā (19. februārī). Angli eenehma Piterfhillu, tuen buhri fihwi aifstahweja. Angli sawangoja 1000 wihrus, kuru starpā atronas daudf holandeeschu.

Sawangotee negribeja tijet, ta generalis Kronje padeweef. Wehl trihs stundas pirms ufbrukuma aif flanstim atradas buhru feenas pee saweem wihreem. Diwas wehl atrada turpat, weena bij beigta, otrai bij fruhfis pahrschautas. Wina nomtra fchodeen.

Kolsbergā, 4. martā (20. februārī). Kahds angli pulks ar diweem leelgabaleem ifdarija ifluhfoschānu uf Dranschas tilta pufi un atrada, ta tilts naw fahojatā. Otrā pufe tita pamaniti kahdi 50 buhri, kuri atfahpās, tad uf teem fahla fchaut ar granatām. Anglu lehgēs pahrgelis uf Bameru, 7 juhdes uf seemeleem no Kolsbergas.

Blumfontenā (bef datuma). Saweentais buhru kara spehfs nospreedis atfahrt Rendsburgas aplahrtini. At-pafat gabjeens tita ifdaris laimigi. Ofiziali pafinots, ta 2000—3000 wihru leelā Kronje armija padewufes aif pahrtitas un munizijas truhfuma. Presidents Steins ifstaida de-dfigu manifestu.

Dujorkā, 3. marta (19. februārī). Dheio walsti fihumu deweju eestahdes lozekfi fufufija generalim Kronje laimes wehleschanas telegramas un ifafzija winam sawu ap-brihnofchānu.

Dujorkā, 4. martā (20. februārī). „New-York Herald“ Waschingtonas korefpondents fino, ta abām lam wedejām pufem esot dots aifrahbijums, ta Raf-Kinlejs esot fahtrā laifā gataws ufneemtees widu-tajibu, ja winsch dabuhtu uf to ufafzinajumu. Ahrleetu ministrijai neefot nelahda eemeefa domat, ta Anglija wehletos widutajibu, lai gan Transwala to wehletoes. — Raf-Kinlejs walar Waschingtonā kahdā banketā tureja runu, turā isteizas, ta drihfsumā wini dabuhschot fihumofschanas jeli garantiju preefsch felta walutas nodibinaschanas. Ne ar weem walsti Saweentām Walstim neefot nelahdu ferefchigijumu, bet ar wifam tam Saweentās Walstis stahwot draudfigā fatifime. Nelahdas fufufinanas newarot fahraufit fihgumu, tas noslehghes ar Spaniju. — (Reiters). „New-York Worlds“ pahneefs kahdu Transwalas pilnwarneefa Cirope Dr. Leidsa telegramu, turā tas ifstaidro, ta buhri wehletos tagad meeru flehgt, bet wini pahstahwot uf sawu neattaribu.

Дозволено цензурой. — Рига, 22 февраля 1900 г.

Издатель: Эрнст Плате.

Корректор: Эрнст Плате.

Dr. phil. Arnolds Plate, Dr. philos. P. Saitis.

Sobu flimneekus
peenem fahru deenu no pulstē 9—12 un no pulstē 3—6 pehz pufē.

Dentists A. Schneider,
Rigā, leelā Grehneefu eelā Nr. 12.
Peenemu eestahschas, weneristās, fannuma un abdas flimibās it-beenas no pulstē 9—1 rihā un no pulstē 5—9 wafarā. Seemeetes no 1/5—8 wafarā.

Dr. H. Levy,
prakt. ahrtis.
Rigā,
Suworowa eelā Nr. 10,
pretim Wehrmana dahlam.

Poliklinika
ahdas un dšimuma flimibās,
Rigā, Schuhnu eelā Nr. 16.
Slimneefus peenemu fahru deenu no pulstē 12—3 pufēdeem. Sweht-beenas flimneefus nepeenem.

H. Simonsons,
16 eestahdi pahrwaldofsch ahrtis.

Azu slimneekus
peenem fahru deenu no pulstē 9—12 deenā un no 4—7 wafarā. Kungu eelā Nr. 29, 2 trē.

Dr. med. E. Heimann,
ahrtis, awife, dentists,
Slimneefus unem ari mahja (fchwofli).

Ahrstien, plombeju un leeku mahfligis sobus. M 149

S. Bernsteins, dentists,
Kalku eelā Nr. 27.

Dr. med. A. Grünsteins,
Bonnes uniwersitates ahrtis
mahgas un farnu flimibās,
Rigā, Kungu eelā Nr. 9.
Runas fuhdas no 9—12 un no 3—5 preefsch mahsurigem no pulstē 5—6.

Sobu ahrtis
H. Gotliebs,
Runas fuhdas no 9—12 un no 1/4—1/6 p. pufē. Kalku eelā 35, Kauf eelā fuhri.

Azu ahrtis
Dr. med. L. Klamenthals,
tagad bšifwu Pasnijas eelā 5, Eplanades (glafetra) laufuma tuwumā un peenem azu flimneefus fahru deenu no pulstē 9—11 pr. p. un no 1/5—1/6 p. pufē. Sweht-beenas un fwehtu deenas, titai no pulstē 10—12 pr. pufē. 500

Emu apmetees tā prakt. ahrtis.
Slimneefus peenemu fahru deenu no pulstē 9—11 un no 4—7.

Dakteris J. Springenfelds,
794 Awota eelā 27 n.

Azu flimneekus
peenemu fahru deenu no pulstē 9 1/2—11 1/2 un no 4—5, Rigā, Kauf un Kramer eelu fuhri Nr. 2. Slimneek waf tapf ari unemti manā flimā. M 98

Azu ahrtis Dr. R. Cahn.

James Armitsteda
behrnu flimniza,
Telefons Nr. 168,
Zelgawas schofejā 28.
Slimneefus peenem fahru laifā.
Ambulanzē fahru deenu no 12—1.
Slimneeku wedamee rati dabonami leetofchāni. 689

Heretas
pagasta walde
Kurfemē, Jaun-Zelgawas aprinki
ufafzina uf 17. martu 1900. g. pee pagasta weeteeku fchdes eestahdes uf mafafolifchānu

buhwmeistarūs,
kuri greib ufneemtees Heretas diw-fahru Pawil ffolas nama buhni no keegeleem. Solitajam 300 rbl. faloga jaeleef nauda waj wehrt-papiros. Buhwes planu un nofajumus fahrt no 1. marta fch. g. war eestahfites pee pagasta waldes.
Pag. wezaf.: H. Salleneefs.

Mez-Kalsnawas
pag. walde
(Zehfu aprinki)
daha finamu jawa pagasta lozekleem fa: 1) pagasta nobofiti 1900. g. jamafā luter un pareestizigem pa 4 rbl. 20 tap; labprahitigi jamafā jafidara lihds 1. aprilm fch. g. pehz tam peefihis weepieedu fahrtā; 2) jaunekleem, fas dšimufchi starp 1. oktobri 1878. g. un 1. oktobri 1879. g. jaeerodas winas fahzlejā lihds 10 martam fch. g. ufbot jawnu familijas fahfahmu un amatu, ta ari peenest apleezibas par fihgihfibu un prototofas no pag. teklam, fas abepetē, deht fara flauzibas eesahfchānas listu fahfah-bidānas. Fas to neipildis — pag. walde nebūhs atbidiga par fefam, ta martu zeltees jaur fuhdu eeweechānos par wina list.

3) Pagasta wezafajis amata bari-fchānās fahzlejā — peektbeenas.
16. februārī 1900. g.
Pag. wezafajis: P. Weefit.
Nr. 208 Strihweris: P. Keepin.

Jeel-Auzes
pagasta wezafajis
jaur fchō data finamu, ta Jeel-Auzes pag. ffolas nama buhwes darbi taps 26. februārī fch. g. ifdoti mafafolifchānā, tamdeht amat-neefus ufafzina minetā deenā pulstē 11 pr. p. eerastees Jeel-Auzes pa-namā pee solifchānas, weenejot waja-bīgās apleezibas. Buhwes darbus ifdos bimās dahās, fa:

- 1) Buhweeefa un wofineefa darbus.
  - 2) Rūndara, golneefa un zitus darbus atfal weentopus.
- Kas pee solifchānas peedafas, tam jaeleef falogs par fahru darba datu 500 rbl. Buhwes nofajumi eepreefchi aplahfojami iweteiza pagasta walde.
Jeel-Auzē, 8. febr. 1900. Nr. 164
Pag. wezaf.: W. Wasmerfite.
Strihw.: J. Sautifans.

Lejas pagasta teefa,
Walfas aprinki, pamatodamās uf pag. teef. nr. II. nobafas 222, 224, un 226. panteem, ufafzina mirufschā Sihlu Nr. 19 mahjas ifpahschana Zahna Zetaba dehta Polaka un Wofunneefa Nr. 23 mahjas ifpahschana Zahna Dahwa dehta Burana mantineefus, parabu praftajus un paradneefus peeteitees pee fchis pag. teefes fchū melnefchū laifā. fahrt no tās deenas, tad fchis fludinajums eepreefch trejfo reif Wifjemes Gub. ahifē. — Pehz fchi terminā notege-fchānas neweenas wairis neifis peenents un ar mantojumu ifdaris pehz flituma.
Lejas pag. teefā, 10 febr. 1900. g.
Preefschfchdeafajis: J. Gaitis.
Rahfweedis: Fr. Rūndels.

Peterneeku
pagasta walde
Dobeles apr., ufafzina wifus fcha pagasta wihreefchu „ahrtas lozekfus, dšimufschus laimētā no 1. oktobra 1878. g. lihds 1. oktobrim 1879. g. ufbot fchjeenes par afā waldei lihds 20. martam fch. g. finas par sawu familijas fahfahmu, fihgihfibu, no-darbofchānos u. t. l. deht eeweechānas fara flauzibas eeweechānas fahfahfā.
Peterneeku pagasta namā 17. febr. 1900. g.
Pag. wezafajis: P. Leepa.
Strihweris: A. Wehrfufch.

Anglu tihrafinais
waiflas ehrefelis
„Neptuns“
ablez flimpeletas (gelortē) fehwes par 4 rubli, nehtempeletas turprrim par 6 rubli. Weeneifiga mafaf-fchāna ir beriga preefsch trihfweifigās peelaifchānas.
Fahnu mufichas walde par Remti.

Giguldas
pagasta walde
ufafzina fcha pagasta preederigus jauneklus,
tas dšimufchi laifā no 1. okt. 1878. lihds 1. okt. 1879. peenest fchā pagasta waldei lihds 15. martam fch. g. wajadfigas finas par sawu familijas fahfahmu deht eerastifchānas lozdu list.

Rigā, weefnija.
Sahs familjes nolohmumi pehz flaturu § 29, buhs galigi un listimigi, neraugotees uf to gif beedru eeradurdeees.
Pagasta wezafajis: P. Kreifis
Strihweris: P. Webers

Tufuma pahrtifas
beedribas
pilna gada
fapulze
27. februārī 1900. g. pulstē 12 deenā
Rigās weefnija.
Sahs familjes nolohmumi pehz flaturu § 29, buhs galigi un listimigi, neraugotees uf to gif beedru eeradurdeees.

Janus zilweks
ar aprinta waj pilfehjas flolas if-gihfhibu, fufam patifchāna uf laur-faimneezibu un to greib ifmahzitees, war pret mafu honoraru peeteitees Dfolu (Lappier) flazijā, ap. Boksmapr. 697

Mahzeklis,
furfch wehletos ifmahzitees flurdeufslauzifchānas amaru, war peeteitees Zehlabfātē pee flurdeuf-flauzifajā meiflata Echudifajotawa.

Semneeku mahja!
Zehfu aprinka Lubejas Kalka-Zofemu mahjas (18 dahld. 70 gr.; 1861. g. mehrijums), taps 24. mar-tā fch. g. pee Zehfu-Walfas Weertein. Saunizes, Zehfs wairafolifchānā pahrbota, ifpifdot Sw. Peter. I. Palatas fpreedumu, deht mantibas dalifchānas farn Wahju Wif Zih-pain, Annu Purwin dš. Tihpāin un P. Galdian. Solifchāna fahf-tees no 3800 rbl. Mahjai ir freetnas buhwes, seme mehjs un labas plawas pee Rihdera efera. Wahra fahfhis un leels ahdeu dahris, titai apfahfhu deht ar maf naudas pehf-fama. Tuwalas finas pahneefi piln-waris Zihpāinis, mechanifis Zehfis.

Jauna mahja
Rigā, Lotnafalnā ar 1/2 pufwu, leeme-tura ap 300 rbl. ihres eenes par 1900 rbl. pahredodama. Tuwalas finas Wertrudes eelā 34, dš. 2.

Mebletas iftabas
ar un bef panifjas, ifihrejamas kahdā gimeenē, turpat ari atrod floleni laipnu ufneemchānu un apfopifchānu Marijas eelā Nr. 5, dš. 17. jaur fehtu parterā.

J. Behrsina
ahdu weifals,
Zelgawas Ahrtigā, Almenū eelā Nr. 18, peedahwā wifadas ahdu prezej

Wilnu: peleku, melnu un balnu.
Dfelli: pafawu, ragawu un wifadas wahgu fatamas dšifis, tā ari tehraudu.
Sirgu leetas: fhejas, fatas, fedulfas, eemautfus, lotus u. t. t.
Ahdas: fewischi stipras pafstalahas, tā ari arklus, arlu lemechās, ifpafes, ifpafschu galodinas un fchifkus, fchagus, rezilins, fehdes, fchifkus, atfehgas, fatlus jo bagatigā trahjumā.

Karl Swihgsne,
wilnas, dšifis, sirgu leetu un ahdu tirgotawa, Suworowa eelā Nr. 3.

Wahrijchānas kursi.
Peenemu peeteifchānos uf jaunū wahrijchānas kursu Mahzibas preefschmeti: Small's lehtis, kuhku un tortu zepfchāna, jafu eewahrijchāna, ehdeenu garaf-fchāna, galda klahfchāna u. t. pr. Runas flundā no pulstē 10—2.

Marra North, dš. Gōh.
Gelfchrigā, mafā Stolas eelā Nr. 2, 2 tr., blafam Doma mufcejai.

R. Sengala
apteeku pretschu tirgotawa
Rigā, Terbatas eelā Nr. 45, pafcha namā,
peedahwā leelumā un mafumā eefsch un ahrtjemes apteeku prezes, fch fahijas, parfimerijas, dahchabas gumijas prezes, wifnas trahfa pafis un lotem, tā ari ehlas trahfas, gatawas un pulwert, fcepju fch florfaiti, fahrbolineju, kalfafaiti un t. t.

Granita, marmora un fchuguna
kapu frufus
gihfās formās
tā ari jitas fchuguna prezes wairumā un mafumā peedahwā

J. Lahzis, Rigā,
fchuguna leetuwe un afmenū fahf-wā
Rohltawa:
Terbatas eelā Nr. 22.
Fahfifa:
Rihfchefera eelā

Ar šo laipni pašojam aplahatejai publikai, ta no šagada 1. februara ešam eerihfojufchi

Stufmanu stazija, blakus paša fontorim, manufakturas un konfekziju weikalu,

turā turam leelā iwehlē wijadas eefšch un ahrfemju drehbes un galanteriju prezes. Apšodidami zeenito publiku laipni un apšitigi apfalpot itāt ar freetnām un newiltotām prežem no wišlabakeem awoteem par eepehjami lehtakām zenam, sihmejamees augšzeenitā

BrahliJankawi&Duhms.

NB. Bee mums dabujamas ari wijadas uš galwošcham labi dihgiošchas pušu un dahra šaknu sehklas.

K. M. Zeila

metala leetuwe un speziāla eetaise,

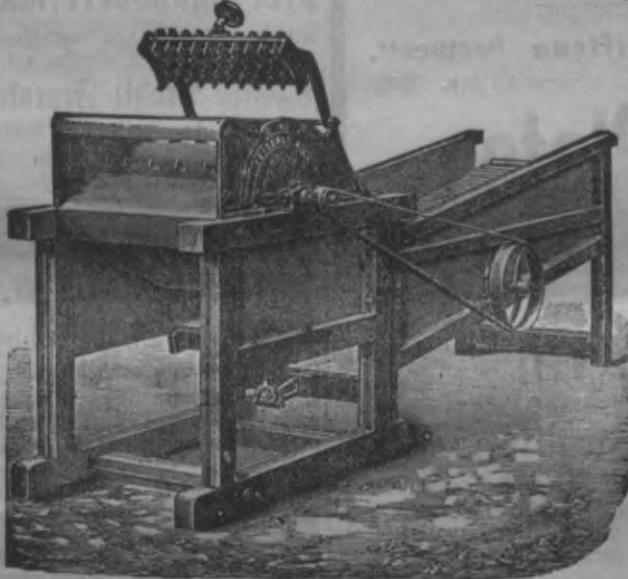
Riģā, Walmu eelā Nr. 31, preefšch uguns spriem, pumpieem, mišina trahneem, wentileem un daščadeem maščinu peede-ruuceem un ištalojumeem.

Par apšitigu darbu zeen. tauteešcheem galwoju un ap- reščinu wišlehtatās zenas. M 739

Ed. Zehders, Rigā.

Semtopibas maščinu un laufšaimneežibas rihtu trahjumš, Karla eelā Nr. 11, pretim Tutuma-Želgawas dželizelam, peedahjwa

Kulmaščinas.

ar rotu dšnamas un tahdas, ar gehpeli dšnamas eefšch 2, 4, 6, 8 un wairaf širgeem ar turklati peederigeem gehpeleem, wišas maščinas pež jaunatās un labi tās konstruzijas iš wišlabatā materiala, wišu uš galwošcham.

Tahlati: wišadus aršino, sehklas aparainu, ežesčas, seh- maščinas, seena arahbetnu, labibas tštramas maščinas, heščelu maščinas u. t. t.

Lokomobiles un twaika kulmaščinas

jaunatās konstruzijas, no angļu fabrikas Rič. Garret u. Sons, no 3, 4, 6, 8 un 10 širgu špehteem.

Wehštutu adreše: Ed. Zehder, Rigā.

Sargatees faauklstetees!

Toš, kuri wehšas eegahdatees leetu un aut- stunu zauri nelaidoščus apgehēns, loti prat- ištus, un lehtus, fungeem, damam un bešneem, luhdiām greestees pee R. Kafchdana, fabrikas noliktawā, Rigā, Kalku eelā Nr. 10, sehjtā. 737

Slawenā wescha

Saksijas un Rumanijas karaļu galma ap- gahdneeku

Mey & Edlich, Leipzig-Plagwitzā,

ir glihtakā, praktiskakā, lehtakā un naw no smal- kakās audeklu weschas išschkirama. Kareiwejem, eejotajeem, jaunekjeem u. t. t. ir wiša teescham nepozeeschama. Par nedauds kapeikam gabalā dabujama Rigā pee: brah,leem A. & J. Alschwang, S. A. Blochmann & dehleem, Richard Chomse, W. Goldstein, L. Goerber, E. D. Huttner, Ludwig Lurie, J. J. Ossipow, J. Oestberg, A. N. Puttlow, E. Schuppe, L. Thal, N. Wagner, L. N. Woronzow, M. Wulsohn & dehla; Limbaschos pee: brah,leem Specht; Zehsis pee E. Heintze un ikkatrā zaur plakateem išsludinātā weetā. Us katra weschas gabala atrodas tirsneezibas sihme kā ari širma

Mey & Edlich, Leipzig.

No paka,ltaisijumeem, kahdi ar lihdsigām eti,ketem un lihdsi- geem eepakajumeem, pa leelakai da,laš ar lihdsigeem fasona nosau- kumeem top peesolita, wajaga sargatees un usaizinu pee pirščha- nas peeprašit it sewischki ihsto weschu no Mey & Edlich'a.

Jaunato laiku kuhdras industrija

Šchi maščina leetojama ito greestās kuhdras pre- ņchanaš un faušināščanaš, pee šo kuhdras gabali beš pahškraušchanaš ahtri top lauš un tahdā šinā šajneščama loti ween- fahšča un ehra kuhdras produktzija.

Šchis jaunatās un eewehrojamatās kuhdras industrijos mašč nas apraštis un leetoschanas pamahziba lašami laitrašča „Technische Neuheiten“ 96. numurā (februara burtnizā), turu peefuhta intrejenteem uš wehšchanaš beš maščas.

Weenigais pahrdewejs Kreewijā:

Hugo Herm. Meyer, Rigā, maščinu imports,

diģinatās 1873. g. Apghadā un tura trahjumā wišas kuhdras industrijas maščinas, tā ari beš iņechnuma wišas žitas industrijas un amatneezibas

Spezial maščinas.

Original „Piano“ seena un labibas plaujamo maščinu general agentura preefšch Seemel' un Widus Kreewijas u. t. t.

Lokomobiles

un twaika kulmaščinas

iflawenās

Heinrich Lanza

fabrikas Mannheimā,

Laukfaimneeku fabeedriba „Bajchpalihdšiba“

(Gesellschaft von Landwirthen „Selbsthilfe“), Rigā, Walmu eelā Nr. 2.

J. E. Muschke,

Lampu fabrika.

ar twaika dšineju, tranku un šikla preefščinu noliktawa,

Rigā, Terbatas eelā 18.

Fabrikas telefons 1011.

Noliktawas telefons 1012.

Smalj. kehka tranti,

Alfenida galda leet.,

Tehjmaščinas,

Lampas un

Lampu peederumi.

Lampu reparaturoš is- dara lehti, ahtri un labi, pašča darbnizā. M 290

„Deesmu Puhrs“

Redigets no Oskara Scheyski.

1. burtniza išnahkuse.

Saturš:

1. Klusa nakts, jauttam forim. No Joh. Brahmsa.
2. Storu bardu deesma, wihtu forim. Š. Silčera trahjuma.
3. Dahwajums. Deesma preefšch solo balš ar flaweeru pamahišcham No Rob. Schumana. Wišam trim dšejmam tekstu tult. **Apšāša.**
4. Mi tu šala lihdažina. Tautas deesma iš Želwaines apgabala. W. balšim lihta no Marijas Guben.
5. Kalināi šahwedama. Tautas deesma jauttam forim. No J. Štabulina.
6. At pazectees. No S. Lūzela. Deesma preefšch solo balš ar flaweeru waj ehrehtu pawadijumu. Tekstu tulstojuše **Apšāša.**

Deesmu puhrs maščā: „Mahjas Weeja Mehneščraksta“ abon- teem 1 rbl. gadā. Teem tās naw abonenti 1 rbl. 25 kap. gadā.

Burtniza maščā 15 kap., foreem, nonemot nemasat tā 15 ešempl. uš reišu — 10 kap. ešemplars.

Grusta Plates

tipo - litografija, durtu leetuwe un foto - šimigrāšija Rigā, pee Peteru baņizās, pašča ramā.

K. Lorch & beedr.

Par fabrikas zenam dabujami

wišadas sortes

audetli,

linu un patulu dšijas

if

Rengeraga fabrikas

pee

K. Lorch & beedr.

I godalga par ahršneezibas šahdneem 1895.

Mag. E. Biršmana

apteeču preefščinu tirgotawa,

Rigā,

Rakstucha laufumā, leelā Grehžneetu

eelā Nr. 3, pašča namā,

atkal atwehrtu un peedahwā

leelumā un maščas dalāo: eefšch

un ahršemju apteeču prezes, šimi-

talijas, pahšceenamos lihdselnu

širurģ štas rihtas, desinsežijas

lihdselnu, wiņas un ešas trah-

šewu, paršimerišos un seepes wi-

šdapatigatā iwehlē no šlawenāšom

treerwu un ahršemju fabrikam, wišas

dabišos mineral-ahdneus, tā ari

dauš žitas šaimneezibā leetojamas

wecelas. Sewišchli eetejama: A.

Seeberga eesala šafela, eesala

efštraktis, eesala bomboni. Tur-

pot ari dabujamas: Mag. E. Bir-

šmana gram. „Par ahršneezibas

šahdneem.“

Seebergs u. Guldšcie.

Sylv. Th. Franz,

Rigā,

leelā Grehžneetu eelā Nr. 3,

peedahwā leelā iwehlē par

lehtatām zenam

dahrgakmeus, pulššenus,

šella, šudnda un jaunšudra

prezes. M 8163

Paštelšejumas un ištalojumas

išdara uš galwošch. glihči.

Želgawā,

Wahzu Amatn. bde.

Alunana teatra personalo.

Swehtdeem, 5. martā 1900. gal-

egliņ - Nakras jhdles

un

J. Dubura kunga

wecereiseja weefošchanaš.

Glūšči no jauna iagatawota:

Trihs pahri- Jaskurpju.

Sadšihwes aina ar dšedošchamū nobalās un ar weenu preefščinu laiw. no P. Plawenceša, mūh- no A. Konradija.

Ar jauneem dšed- ņchanaš eepinumeem.

Winfis J. Dubura šgo

Marta Eglin-Nahras šde-

šitas galweendš lomas teššes:

Eiša Alunana, Anna Egloneč,

Berta Šehron, Adolfo Alunana

Ar. Trimpus, Alekšis Damians

un žiti.

Tuhlit pež beigtas teatra ištadē-

leela weefu

balle

ar brijwu eesin teatra

mešketajeem.

Alunana teatra orkeštro pēlā

šastahinā, G. Salamoniša tūm-

wadiba.

Ženas paraštas.

Sahtums pišt 7 wafarā.

Damas un tūngi,

wehšas šchint ištadē-

aktiwi paplašchinātā fori

dalitees, toš tuhiti tuhiti per-

weeteitees Želgawā, Paša eelā

Aleksandra Dauma šelšišcham

un eerahmeščhānas weifalā, tur

šiletes jau nebēlu eepre-

dabujamas. Teatra direkšija-